

Innkalling til møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 25. august 2015 kl. 09:15.

Møterom 546

Innkalles:

Bjørnar Borvik (leder) (a)

Magne Strandberg (a)

Anneken Sperr (a)

Jonas Jensen (b)

Kjersti Bakke Sørensen (c)

Emilie Melbø Kristoffersen (d)

Sandra Guderud (d)

Sekretær: joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: 29. september

Sak 50/15	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Dagsorden:
Sak 51/15	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 10. juni. Godkjent på sirkulasjon 12. juni. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak: a) JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights. Hovedlitteratur. b) JUS399 Masteroppgave 30 sp. Endring i emnebeskrivelse som følge av fakultetsstyrevedtak 9. juni 2015. c) JUS131 Kontraktsrett II Hjelpemidler til eksamen. d) JUS111 Forvaltningsrett I. Litteraturliste. e) JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter. Litteratur. f) JUS250-2-C Health and Human Rights in the Welfare Statet og JUS276-2-A Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights: Endret ordlyd i beskrivelse av vurderingsform. g) JUS250-2-A Velferdsrett: Endret ordlyd i beskrivelse av vurderingsform, og hjelpemiddel til eksamen. Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no De publiseres også sammen med innkallingen og protokollen på Studieutvalgets nettside: http://www.uib.no/jur/24968/studieutvalget
3	Vedtak i Den sentrale klagenemnden og Felles Klagenemnd våren 2015. http://vedlegg.uib.no/?id=dfb20714fa691f990229a83422ba5069 OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat. OBS2: Filen er på 110 sider. Vedtak i Felles klagenemnd 11. februar 2015 Sak 45/14 – 2014/3077 Alvorlig brudd på bestemmelser om hjelpemidler til eksamen. Vedtak fattet av Den sentrale klagenemnden ved UiB i sak 21/14, oppheves. Vedtak i Den sentrale klagenemnden ved UiB våren 2015 22. januar 2015: 64/14 – 2014/7073: Alvorlig brudd på bestemmelser om hjelpemidler til eksamen. Eksamen annulleres. 1/15 – 2014/11754; Formell klage over nytt sensurvedtak i JUS112. Ikke medhold.

- 2/15 – 2014/12324): Klage over vedtak om tap av studierett. **Ikke medhold.**
- 3/15 – 2014/8937: Klage over avslag på søknad om gjenopprettelse av studierett. **Ikke medhold.**
- 5/15 – 2014/12165: Klage over vedtak om revisjon av utdanningsplan. **Ikke medhold.**
- 6/15 – 2014/7937: Klage over avslag på søknad om utvidet studierett. **Medhold.**
- 19. februar 2015:**
- 11/15 – 2014/12733: Klage over avslag på søknad om dispensasjon fra sperre mot gjentak av bestått eksamen. (*Feil saksnummer skrevet på selve vedtaket.*) **Delvis medhold.**
- 26. mars 2015:**
- 68/14 – 2014/6639: Anmodning om omgjøring av vedtak 13/11-14 om tap av studierett. **Klagenemndas vedtak fra november 2014, endres ikke.**
- 10/15 – 2014/12192: Alvorlig brudd på bestemmelser om hjelpemidler til eksamen. **Eksamen annulleres.**
- 14/15 – 2015/9801: Klage over avslag på søknad om tilrettelegging av eksamen. **Klagen ikke tatt til følge.** (*Saken gjelder en av våre studenter, men er behandlet av Studieadministrativ avdeling.*)
- 16/15 – 2015/727: Klage over avslag på søknad om opptak til spesielemne. **Klageren får ikke medhold.**
- 24/15 – 2014/11978: Klage over vedtak om tap av studierett. **Klageren får ikke medhold.**
- 32/15 – 2015/1553: Klage over avslag på søknad om dispensasjon fra ordgrense i kursoppgave. **Klagen tas ikke til følge.**
- 23. april 2015:**
- 15/15 – 2014/12760: Klage over vedtak om tap av studierett, tregangersregel. **Klagen gis medhold.**
- 21. mai 2015:**
- 28/15 – 2015/2342: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Kursgodkjenning og eksamen annulleres.**
- 36/15 – 2015/4020: Klage over formelle feil ved eksamen. **Klageren får medhold.** **Klagesensuren oppheves, slik det går fram av begrunnelsen ovenfor.**
- 37/15 – 2015/4095: Klage over formelle feil ved eksamen. **Klageren får ikke medhold.**
- 11. juni 2015:**
- 35/15 – 2015/3702: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Kursgodkjenning og eksamen annulleres.**
- 38/15 – 2015/3707: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Kursgodkjenning annulleres.** (Eksamen ikke avlagt.)
- 41/15 – 2015/4569: Tekstsammenfall i skriftlige arbeider. **Kursgodkjenning annulleres.** (Eksamen ikke avlagt.)

4

2013/11603-22

Toårig masterprogram 2015 flg.

I *Supperende tildelingsbrev – revidert nasjonalbudsjett, kap 260 post 50 og 70 – nye studieplasser i 2015* fra KD datert 22. juni 2015, fikk UiB tildelt 30 studieplasser til masterprogram i rettsvitenskap. «Med forbehold om Stortingets årlige vedtak om statsbudsjettet, tar Kunnskapsdepartementet sikte på å videreføre bevilgningene til studieplasser i framtidige budsjetter.» I brevet heter det også: «En studieplass er definert som 60 studiepoeng, det vil si at Kunnskapsdepartementet forventer en aktivitetsøkning tilsvarende en heltidsekvivalent per tildelt studieplass. Det presiseres at midlene som er bevilget til nye studieplasser skal medføre at flere studenter får et tilbud om høyere utdanning. Dersom senere rapportering fra institusjonen og tall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) viser at forutsetningene for bevilgningene ikke er innfridd, vil bevilgning for senere år ikke kunne påregnes.» Plassene er tildelt i finansieringskategori E.

5**Høstens opptakstall.**

Toårig masterprogram: 30 tatt opp (3 fra Universitetet i Stavanger, 8 fra Universitetet i Agder, 19 fra Høgskolen i Lillehammer).

Femårig integrert: 691 tilbud sendt ut, 502 ja-svar (FS 101.006) Av disse begynner vel 100 på noe annet enn første år. Ytterligere 62 har noe godskriving i første år, typisk

exphil/fac. Vi har foreløpig ikke tall for hvor mange som faktisk registrerer seg, fristen er 1. september.

Internasjonale studenter: 148 internasjonale studenter fordelt på 23 land har fått opptak.

Særskilt studierett spesielemner: det er sendt ut 187 tilbud.

Poststudierett: det er sendt ut 62 tilbud.

Et mer utfyllende notat om opptak kommer til neste SU-møte.

6	Spesielemner – utvalgte data om produksjon mv. Notat fra studieadministrasjonen: Produksjon, kostnader og andre data og sammenhenger. Informasjon som er etterspurt av SU og fakultetsstyret. Tenkes presentert for fakultetsstyret 9. september som informasjonssak.
7 <i>2015/8281</i>	Oppfordring fra IT-avdelingen om innspill til vedlikehold og opprustning av undervisningsrom.
Sak 52/15	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1 SU uttaler	JUS253-2-A Kommunalrett. Kursrapport fra emneansvarlig Ingunn Elise Myklebust. Studieutvalget registrerer at kurset later til å fungere bra, selv om det i den senere tid har vært utsatt for betydelige personellmessige omlegginger. Det noteres som positivt at aktuell debatt rundt kommunestruktur synliggjøres i undervisningen. Kurset har få studenter og vil trenge markedsføring.
2 SU uttaler	Avbrutt eksamen og gjentak 2012-2015. Oversikt . Ref. sak 14/15-10 fra 17. februar 2015, der fins tilsvarende tall fra perioden 2011-2014.
3 SU uttaler	Kvalitetssikring av klagesensur. Notat fra studiedekanen, bakgrunnsnotat fra studieadministrasjonen.
	Vedtakssaker
Sak 53/15	Emneansvarlig for spesielemnet JUS289-2-A Civil Procedure. Forslag fra Berte-Elen Konow.
Vedtaksforslag	Volker Lipp oppnevnes som emneansvarlig for emnet JUS289-2-A Civil Procedure med virkning fra høsten 2015 til og med høstsemesteret 2017.
Sak 54/15	Møteplanen: I juni vedtok vi en møteplan med «reservedatoer» i januar og april, med sikte på endelig fastsettelse i første møtet i høst.
Vedtaksforslag	<i>12. eller 19. januar og 12. eller 19. april.</i>
Sak 55/15	JUS114 Juridisk metode. Emneansvar. Erik Monsen tar over emneansvaret fra Bjørnar Borvik.
Vedtaksforslag	Erik Monsen tar over emneansvaret fra Bjørnar Borvik med virkning fra studieåret 2015/2016.
Sak 56/15	Frister for endring i emnebeskrivelser. Notat fra studieadministrasjonen. [Egen sak om overordnede retningslinjer for hjelpemidler til eksamen kommer senere.]
Vedtaksforslag	a. Fristen på fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen opprettholdes. b. Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte. c. Punkt b legges fram for fakultetsstyret som forslag til tilføyelse i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4.
Sak 57/15	Sensorveiledninger til ePhorus. Notat fra administrasjonen.
Vedtaksforslag	En enkel henvendelse rettes til alle lærerne pr e-post, der de gis anledning til å ta til motmæle mot at (deres) sensorveiledninger lastes opp i ePhorus. Deretter lastes veiledningene opp etter hvert som de blir «klarert». Eventuelle reservasjoner tas opp med SU.
Sak 58/15	JUS254-2-A Politirett. Hjelpemidler til eksamen. Søknad fra emneansvarlig Henry John Mæland.
Vedtaksforslag	Listen over hjelpemidler til eksamen revideres som foreslått.

Sak 59/15
Vedtaksforslag

Obligatorisk engelsk spesialemne. [Notat](#) fra studieadministrasjonen.

Studieutvalget tilrår at fakultetsstyret vedtar obligatorisk engelskspråklig spesialemne fra og med høsten 2016, og at fakultetsstyret vedtar endring av studieplan for masterprogrammet i rettsvitenskap og Utfyllende regler for studier i rettsvitenskap slik:

Studieplanen for masterprogrammet i rettsvitenskap endres slik (ny tekst er uthevet):

«Oppbygging

(...)På fjerde eller femte studieåret kan ein velje emne etter egne interesser. **Eitt av emna må ha engelsk som undervisningsspråk.** Du skal også skrive ei masteroppgave basert på ei juridisk problemstilling. I løpet av denne perioden har du høve til å reise på studieopphald i utlandet. **For dei som vel å reise utanlands vert kravet om engelskspråkleg emne rekna som oppfylt så lenge undervisningsspråket er ikkje-skandinaviske . Kravet om engelskspråkleg spesialemne gjeld ikkje for studentar som vel å skriva masteroppgave på 60 studiepoeng, og heller ikkje for studentar som vel ein av følgjande kombinasjonar av spesialemne på til saman 30 sp:**

- I) JUS254-2-A Politirett i kombinasjon med JUS255-2-A Påtalerett,
- II) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggande selskapsrett
- III) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)»

I tillegg gjøres nødvendige justeringer i oversikten over studiets oppbygging.

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet endres slik (ny tekst uthevet):

§ 2-1 Master i rettsvitenskap

(...) I løpet av fjerde eller femte studieår skal studenten følge et kurs i fagetikk. **For studenter som ikke velger utenlandsopphold i løpet av fjerde eller femte studieår, skal ett av spesialemnene i graden ha engelsk som undervisningsspråk.** For studenter som velger utenlandsopphold er kravet om engelskspråkleg emne oppfylt så lenge undervisningsspråket er ikke-skandinaviske. Kravet om engelskspråklog spesialemne gjelder likevel ikke for studenter som velger å skrive masteroppgave på 60 studiepoeng, og heller ikke for studenter som velger en av følgende kombinasjoner av spesialemner på til sammen 30 sp:

- I) JUS254-2-A Politirett i kombinasjon med JUS255-2-A Påtalerett,
- II) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggande selskapsrett
- III) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)»

Avsnittet som gjelder toårig masterprogram i rettsvitenskap endres tilsvarende.

Nytt punkt 8. legges til i § 5-9 Delstudier i utlandet; Forhåndsgodkjenning og godskriving

8. Ved forhåndsgodkjenning av delstudier i skandinaviske-språklige land må minst ett av emnene ha engelsk som undervisningsspråk.

Ikrafttredelse: Krav om engelskspråklig spesialemne i graden gjøres gjeldende for studenter som oppnår grad fra og med våren 2017.

Sak 60/15

JUS329 Universitetspedagogisk veiledning. Emneansvarlig. [Forslag](#) fra studieadministrasjonen.

Vedtaksforslag

Fra studieåret 2015/2016 innehas emneansvaret for JUS329 Universitetspedagogisk veiledning av Bjørnar Borvik.

Sak 61/15

Nedleggelse av spesialemnene JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II. [Notat](#) fra studieadministrasjonen.

Vedtaksforslag Studieutvalget innstiller overfor fakultetsstyret på at spesialemnene JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II nedlegges fra og med høsten 2015. Det gis ingen ytterligere eksamen i emnet.

Eventuelt

Bjørnar Borvik
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Spesialemer – oversikt til fakultetsstyret høsten 2015

Innhold

Innledning	6
Fra administrasjonens synspunkt	6
Produksjon av studiepoeng	8
Produksjonen fordelt på studentgrupper	10
Kostnader knyttet til spesialemer	12
Inntekter knyttet til spesialemer	13
Har vi (for) mange spesialemer?	13
Interne/eksterne emneansvarlige – oversikt	16
Kostnader til ekstern undervisning og sensur – oversikt	17
Vurderingsformer i spesialemnene – oversikt	19

Innledning

Studieutvalget og fakultetsstyret har bedt¹ om oversikt over ulike sider ved spesialemnene. Bestillingen er nokså vag, men avgrenses mot den spesialemnevalueringen som ble gjennomført og presentert i 2013.

Vi ser på emnenes produksjon fra revisjonen i 2008 til og med vårsemesteret 2015. Det er en nokså stor tabell, der det også framgår hvilke emner som har blitt opprettet og nedlagt i perioden, samt at engelskspråklige emner er identifisert. Her er også en framstilling der produksjonen er fordelt på de tre hovedgruppene studenter vi har (egne masterstudenter, innreisende og «andre»). Vi ser på fordelingen av interne/eksterne emneansvarlige (vedlegg 2). Videre ser vi på kostnader knyttet til undervisning og sensur (vedlegg 3). Til sist er det med en oversikt over prøvingsformer, herunder obligatorisk undervisning.

Allerede her kan bemerkes at for en del kostnader mangler vi data som kan knytte dem til de enkelte emner – oversikten her blir i så måte mangelfull. Kostnader regnskapsføres på «spesialemer» generelt.

Fra administrasjonens synspunkt

«Administrative kostnader» er vanligvis en samlebetegnelse på kostnader som «ikke regnes med» og de fordeles gjerne nokså jevnt over de forekomstene som omfattes. Når det gjelder spesialemer, fordeler de seg i realiteten ikke så jevnt. Noen emner utmerker seg med større administrative

¹ I Fakultetsstyret har ønsket kommet til uttrykk i tilknytning til behandling av søknad om opprettelse av nye emner. Studieutvalget ba i sak 53/14 om en samlet oversikt over ressursbruk og fordeling blant spesialemnene.

kostnader enn andre. Generelt gjelder at en del emneansvarlige forholder seg nokså distansert til oppgaven og vi opplever en del nokså ressurskrevende hasteoppdrag og brannslukking. Det er vanskelig å få til en god «strømlinjeforming» av driften av disse emnene. Tatt i betraktning at det er tale om ca. 50 emner og at de skal håndteres av to administrativt ansatte som også har andre oppgaver, er det etter hvert nødvendig med mer oppfølging fra emneansvarlig

Generelt er det også slik at de engelske spesialemnene krever administrativ oppfølging og drift på et svært detaljert nivå. Her er det nærmest tale om administrativ skreddersøm for hvert enkelt emne, noe som gjør at administrasjon av de engelske emnene er betydelig mer krevende enn de norske emnene.

Ved revisjonen av spesialemnene i 2008 var det både tenkt og sagt at disse emnene skulle være «laboratorier» for utvikling og utprøving av prøvingsformer.

For spesialemnene har vi den særlige ordningen at de som hovedregel har eksamen hvert semester. Det henger sammen med to forhold: Det ene er at våre studenter har behov for å kunne ta dem både vår- og høstsemesteret i femte studieår. Det andre er at vi har sett at ved å tilby ordinær eksamen i mellomliggende semestre i stedet for kontinuasjonseksamen, har vi kunnet nå grupper av «andre» som ønsker å ta disse eksamenene, og som har bidratt til studiepoengproduksjonen. (Hvis vi ikke har eksamen hvert semester, må vi tilby kontinuasjonseksamen til dem som ikke fikk gjennomført sin eksamen, eller som strøk.)

I kombinasjon med undervisning annethvert semester, har denne ordningen bydd på utfordringer – det gjelder i første rekke der elementer i undervisningen inngår i prøvingen – enten «bare» som obligatoriske arbeidskrav eller som deler av selve eksamen. Fakultetsstyret vedtok i 2008² noen rammer for eksamensordningen i spesialemnene:

1. *Spesialemnene skal som hovedregel ha 4 timers skoleeksamen. Der faglige hensyn tilsier det, kan det fastsettes andre ordninger.*
2. *I spesialemnene der det bare er skoleeksamen, holdes eksamen hvert semester.*
3. *Der eksamensordningen er integrert i undervisningen, tilbys **enten***
 - a. *ordinær skoleeksamen neste semester **eller***
 - b. *forlenget frist/kontinuasjonseksamen i undervisningssemestrene – avhengig av eksamensform.*
4. *Emner som har obligatoriske arbeidskrav må **enten***
 - a. *i semester uten undervisning*
 - i. *tilby eksamen uten slike krav, **eller***
 - ii. *gjennomføre obligatoriske arbeidskrav i tillegg til eksamen*

eller

 - b. *tilby forlenget frist/kontinuasjonseksamen i undervisningssemestrene, der obligatoriske arbeidskrav ikke lar seg gjennomføre utenom undervisningssemestrene*
5. *I spesialemnene der det tilbys kontinuasjonseksamen, jfr. pkt. 3 og 4, kan denne tilbys i form av hjemmeeksamen + muntlig.*

Disse rammene har vært utfordret og til dels overskredet, og vi står i dag med en flora av prøvingsformer der ikke alle er innenfor disse opprinnelige rammene – se vedlegg 4. Vi ser også at alternativet i 3.a og i 4.a.i fører til uheldige tilpasninger fra studentenes side: De følger undervisning uten å oppfylle obligatoriske arbeidskrav, så tar de eksamen semesteret etter, da det ikke er slike krav.

² Sak 57/08, 25. juni 2008.

Studieadministrasjonen vil gjerne komme tilbake med en sak der det foreslås konkrete endringer knyttet til enkelte emner. Disse forslagene vil bli utarbeidet i samarbeid med de respektive emneansvarlige. Videre vil vi vurdere å foreslå modeller for å få til en bedre struktur i de emneansvarliges oppfølging av driften av emnene.

Produksjon av studiepoeng

I tabellen under her er emnene sortert etter antall studiepoeng de har produsert i perioden. Vi ser at de 11 største emnene står for mer enn 50 % av produksjonen. Vi ser også at fire av våre fem emner som er større enn 10 studiepoeng, befinner seg i denne toppgruppen

På listen er det i alt 61 emner, 51 av dem er fortsatt i drift som spesialemner. Tre er praksisemner (JUS325 Rettshjelp, JUS329 Universitetspedagogisk veiledning og JUS330 Prosedyrekonkurranse). 48 er ordinære spesialemner. Av disse 48 er 27 engelske.

Dersom fakultetsstyret ser for seg en målsetning om å begrense antallet spesialemner, vil det være nærliggende å ta utgangspunkt i denne oversikten. Den vil likevel ikke gi entydige retningslinjer med hensyn til hvilke emner som bør videreføres eller hvilke kriterier som bør legges til grunn for en slik vurdering. For det første er det variasjon i hvor lenge emnene har vært i drift, samlet studiepoengproduksjon er følgelig ikke en pålitelig målestokk, man må i tilfelle se på produksjonen i gjennomsnitt pr semester – det er ikke gjort her.

Den 15. mars 2007, sak 23/07, vedtok fakultetsstyret den framlagte valgemeninnstillingen som grunnlag for det videre arbeidet med spesialemnene. I innstillingen var det satt opp kriterier for opprettelse og nedleggelse av emner:

Ved forslag om nedleggelse eller opprettelse av spesialemne, legges det vekt på disse momentene:

- om kursansvarlig har førstestillingskompetanse
- om kursansvarlig underviser
- om det er overvekt av eksterne lærere
- fagets rolle i studiet som helhet
- om det fins tilsvarende fagtilbud tilgjengelig ved andre norske universiteter
- arbeidsmarkedets behov og øvrig samfunnsrelevans
- hvor mange studenter som har møtt til eksamen/kan ventes til kurset
- sammenheng med emnebank for masteroppgave

Vi har ikke gjennomført noen systematisk evaluering av emnenes «eksistensberettigelse». Særlig når det gjelder de engelskspråklige emnene har vi sett mangfoldet som en verdifull kapital når det gjelder å etablere samarbeidsavtaler for utveksling.

Det er likevel mulig at vi bør se nærmere på omfanget porteføljen har nå, eventuelt også håndheve den oppfølgingen styret vedtok i 2007.

Her skal også bemerkes at vi står foran en studiereform. Dette kan innebære at kriteriene for opprettholdelse eller nedleggelse av emner bør være noen andre i den modellen enn det vi kan se for oss nå.

De 11 beste:

JUS254-2-A	Politirett
JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett
JUS261-2-A	Konfliktmekling
JUS251-2-A	Arbeidsrett I
JUS256-2-A	Skatterett I
JUS325	Rettshjelp
JUS255-2-A	Påtalerett
JUS278-2-A	Comp. Private Law
JUS276-2-A	Human Rights Law
JUS329	Universitetsped veil
JUS256-2-B	Skatterett II

De har produsert mellom 2170 og 6920 studiepoeng i perioden og står for 50,7 % av produksjonen.

De 10 nest beste:

JUS280-2-A	Alternative Dispute
JUS271-2-A	Energy Law
JUS272-2-A	American Law
JUS258-2-B	Competition Law
JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.
JUS283-2-A	Arbitration
JUS250-2-C	HR Welfare State
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett
JUS281-2-A	Comp. Const. Law
JUS251-2-B	Arbeidsrett II

De har produsert mellom 1510 og 2020 studiepoeng i perioden og står for 20,8 % av produksjonen.

De 10 tredje beste:

JUS277-2-B	International Copy
JUS279-2-A	Transnat. Comm I
JUS260-2-D	Markedsføringsrett
JUS275-2-A	Terrorism
JUS273-2-A	Legal Philosophy
JUS270-2-A	Economic Analysis
JUS260-2-B	Opphavsrett
JUS350	EU and EEA Int...
JUS250-2-B	Autonomi og tvang
JUS250-2-A	Helserett: Ytelser

De har produsert mellom 910 og 1490 studiepoeng i perioden og står for 15,3 % av produksjonen.

Ni av disse er operative. Fem engelske, fire norske.

De 10 fjerde beste:

JUS277-2-A	Intro Copy
JUS273-2-C	Law and Justice
JUS258-2-A	Konkurranserett
JUS259-2-A	Internasj. privatret
JUS279-2-B	Transnat. Comm II
JUS253-2-A	Kommunalrett I
JUS260-2-C	Kjennetegnsrett
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett
JUS260-2-A	Design og patent
JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1

De har produsert mellom 560 og 785 studiepoeng i perioden og står for 8 % av produksjonen.

Ett av disse er ikke et spesialemne for jusstudenter/jurister (Arbeidslivets rett), men driftes som et tilbud til bachelorprogrammer, som en spin-off av det ene arbeidsrettsemnet. Det knytter seg altså bare marginale kostnader til dette emnet. Her er fire engelske emner. Ett av dem er på 5 studiepoeng (Intro Copy) – det har alminnelig god studentsøking, men scorer altså lavt på samlet produksjon grunnet lite omfang.

De 10 femte beste:

JUS263-2-A	Børs- og verdipapir
JUS265-2-A	Planrett
JUS262-2-A	Trygderett
JUS288-2-A	International Criminal Law
JUS252-2-B	Komm.kontr. II
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procurement
JUS252-2-A	Komm.kontr. I
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial Law
JUS271-2-B	Comparative Energy law - R

De har produsert mellom 210 og 450 studiepoeng i perioden og står for 4 % av produksjonen.

Tre av dem er opphørt, fire er engelskspråklige emner opprettet de to siste årene. Vi har igjen Planrett, Trygderett og God forvaltningsskikk. Det siste ble opprettet i 2012, og var ute av drift i 14/15 pga permisjon, Planrett ble opprettet i 2012 og har følgelig ikke vært operativt hele perioden. Trygderett har vært operativt hele perioden, men gjennomgående lave studenttall.

De 10 siste på listen med hensyn til samlet produksjon:

JUS330	Prosedyrekonk
JUS273-2-B	Rettsteori
JUS253-2-B	Kommunalrett II
JUS286-2-A	Constitution and Politics
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law
JUS284-2-A	Criminology
JUS289-2-A	International Civil Procedure
JUS290-2-A	Common and Civilian Influences
JUS283-2-B	Arbitration II
JUS261-2-B	Konfliktmekling II

De har produsert mellom 30 og 180 studiepoeng i perioden og står for 1,2 % av produksjonen.

Fem av disse er opphørt (lysere grønn er et opphørt engelsk emne, grå er et opphørt norsk emne), fire er startet opp de to siste årene, alle engelske. Så er prosedyrekonkurransen med, den er dels utenfor fakultetets kontroll, det gjelder eksterne konkurranser som gjøres til spesialemne hos oss etter visse retningslinjer.

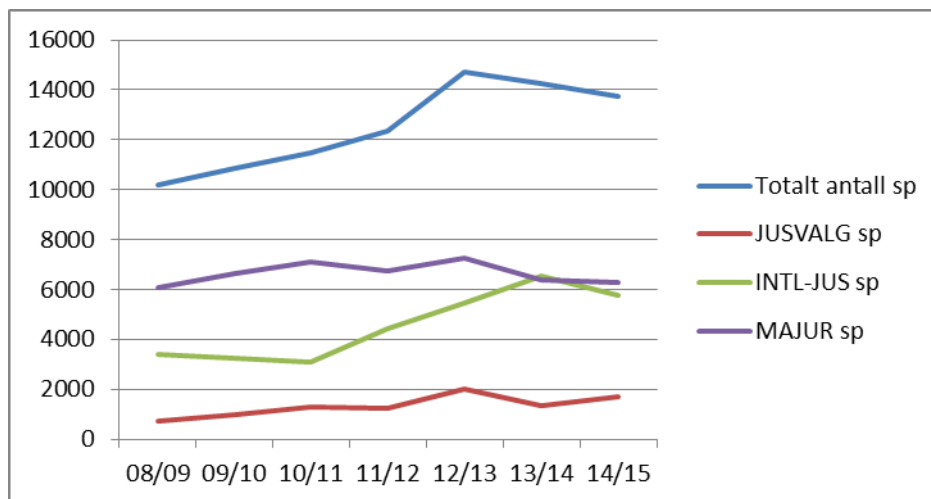
Produksjonen fordelt på studentgrupper

Av spesialemneutredningen punkt 7.2 går det fram at disse emnene tar sikte på flere målgrupper: Den viktigste er våre egne masterstudenter, MAJUR og MAJUR-2, den andre sentrale målgruppen er innreisende utenlandske studenter, INTL-JUS. Dernest trekkes fire andre grupper fram: studenter i rettsstudiet ved juridisk fakultet i Oslo eller Tromsø, ferdige jurister, studenter ved UiB med studierett til et bachelorprogram og som har bestått minst 120 sp i programmet, studenter ved UiB

med studierett til et masterprogram og avsluttet bachelorgrad. Disse fire typene samles under paraplyen «særskilt opptak til spesialemerne» med studieretten JUSVALG.

En gjennomgang av rapportert produksjon i perioden fra H08 til V15 (Kilde: FS581.002 uten gjentak), viser følgende fordeling mellom disse gruppene:

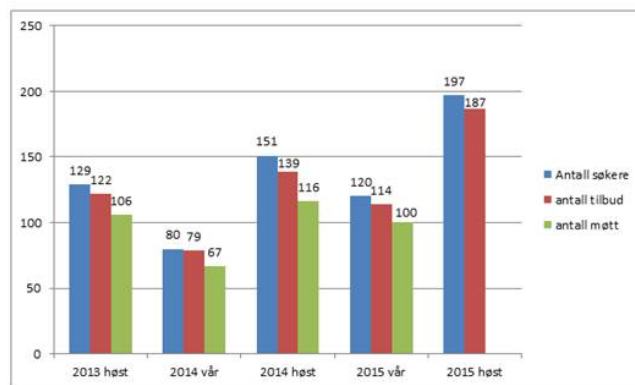
Studieår	Totalt antall sp	JUSVALG	INTL-JUS	MAJUR ³
08/09	10190	730	3375	6085
09/10	10855	960	3270	6625
10/11	11480	1295	3105	7080
11/12	12370	1220	4405	6745
12/13	14712	2035	5435	7242
13/14	14235	1330	6515	6390
14/15	13765	1720	5770	6275

Vi ser at gruppen INTL-JUS – altså innvekslingsstudentene står for en produksjon som nå er i nærheten av det våre egne studenter produserer i spesialemerne. Gruppen «andre» (JUSVALG) er markant mindre, men ikke uten betydning for den samlede produksjonen. Antallet studenter i denne gruppen er jevnt økende. I inneværende semester ser vi en betydelig økning i antall søkere:

³ Tallene for MAJUR er framkommet ved at tall for JUSVALG og INTL-JUS fra FS581.003 er trukket fra totaltallene fra FS581.002.

JUSVALG - opptak til spesialemer

Tabellen viser utviklingen i antall søkere fra 2013 høst og t.o.m. 2015 høst. Møtt-tallene for høsten 2015 vil ikke være tilgjengelige før etter 1. september.

Det som imidlertid er karakteristisk for gruppen JUSVALG, er at i motsetning til MAJUR og INTL-JUS, tar de oftest sikte på å gjennomføre ett eller to emner det semesteret de har opptak hos oss – forventet gjennomsnittlig produksjon er altså betydelig lavere i den gruppen enn i de to andre. De produserer i gjennomsnitt under 10 studiepoeng per semester.

Kostnader knyttet til spesialemer

Kursansvaret for spesialemer honoreres med 10 timer/år.

Hovedregelen om **undervisning** i spesialemer tilsier at det tildeles 1,5 timer pr studiepoeng⁴ for norskspråklige emner og 2 timer pr studiepoeng for engelskspråklige. Det gir (avrundet) 16 – respektive 20 – timer undervisning i emner på 10 studiepoeng.

Vi har ingen samlet oversikt over i hvilken grad denne normen overholdes, men kan konstatere at den i noen emner overskrides mens i andre emner oppfylles den ikke.

Det varierer svært mye hvordan undervisningen fordeler seg mellom interne og eksterne lærere. Slik regnskapene er organisert, har vi ikke en samlet, sammenlignbar oversikt over kostnader for både interne og eksterne lærekrefter. Under her er satt inn en oversikt over fakturert undervisning. Den gir ikke et fullgodt bilde av emnenes kostnadsside, men belyser den store variasjonen som fins.

I tillegg har vi kostnader til **reise og opphold**. I regnskapene er disse ikke knyttet til enkelte emner, alle posteringene er knyttet til «spesialemer» og det vil være et svært stort arbeid å spore disse utgiftspostene til «riktig» emne, det vil antakelig ikke kunne gjøres fullstendig. Fra 2015 er denne ordningen endret, og hvert emne har en egen identitet i regnskapene. Studieåret 2014/2015 har vi regnskapsført NOK 416 782 til reise og opphold for eksterne lærere.

Vurderingsformen varierer noe, men de fleste emnene har ordinær skoleeksamen hvert semester. En slik skoleeksamen medfører (minst) en time sensuravgifter pr kandidat møtt til eksamen. Eventuell klagesensur kommer i tillegg. Se ellers oversikt over vurderingsformer i vedlegg.

⁴ Dette er en «regel» som er utledet av ressursrammene som ble lagt for obligatoriske emner i 2003 – der ble forelesningskvoten satt til 1,5 timer pr studiepoeng. Denne «nøkkelen» ble senere implementert i spesialemnene, uten ytterligere vurderinger.

Inntekter knyttet til spesialemler

Alle våre emner finansieres i kategori E, det vil si at produksjonsbaserte overføringer til institusjonen er NOK 44 000⁵ pr produsert årsekvivalent (60 studiepoeng). Studieåret 14/15 produserte spesialemlene nær 230 årsekvivalenter, tilsvarende et bidrag på vel NOK 10 mill til institusjonen. Fakultetet mottar en nærmere bestemt andel av dette – for tiden ca 75 %.

Har vi (for) mange spesialemler?

I motsetning til de obligatoriske emnene, vil spesialemler typisk ha få studenter hver. De faste kostnadene med å drifte et emne, blir følgelig relativt høye på spesialemler. Det kan tale for å redusere antallet emner. Det er også en del av forklaringen på at hvert emne har mindre undervisning enn det som er normen i obligatoriske emner.

Vi kunne tenke oss at en reduksjon i porteføljen «bare» fører til at studentene velger andre emner – hos oss. Vi ville antakelig se *litt* av en sånn effekt, men det kan være grunn til å regne med at studenter som ikke finner det emnet de ønsker å ta hos oss, reiser et annet sted for å ta det der. Tilsvarende gjelder for innvekslingsstudenter: Dersom de ikke finner interessante fagtilbud hos oss, reiser de et annet sted. Vi befinner oss altså i en konkurransesituasjon, og vi må kalibrere vårt tilbud med sikte på en god balanse mellom tilbud og kostnader.

Spesialemlene har også vært holdt fram som en særlig godt egnet arena for å presentere forskningsfronten i undervisningen. Dette formålet er utvilsomt oppfylt i noen emner – i andre kan det synes som om dette aspektet kommer mer i bakgrunnen. Dette momentet er likevel relevant ved en vurdering av porteføljen.

Se ellers hvilke vurderinger som ble gjort i 2007 av valgemenekomiteen og fakultetsstyret. Innstillingen fins her: <http://www.uib.no/jur/62631/relevante-dokumenter>

⁵ <http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/kategorier.action>

Emnekode	Emneketitt	Stp	V15		H14		V14		H13		V13		H12		V12		H11		V11		H10		V10		H09		V09		H08		Til sammen		Produsert			
			Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått				
11	JUS254-2-A	Politirett	20	7	7	46	46	9	9	38	36	18	15	46	45	10	7	40	37	8	7	54	51	10	9	44	42	5	4	34	31	367	346	6920		
15	JUS257-2-A	Grunnl. selskapsrett	10	28	19	61	59	38	37	60	59	37	36	73	70	27	26	71	67	31	30	76	76	26	26	55	53	26	26	5	5	614	589	5890		
24	JUS261-2-A	Konfliktmekling	20	17	17					24	24	1	1	26	26	1	1	28	28	1	1	19	19			42	42	30	30	38	38	227	227	4540		
5	JUS251-2-A	Arbeidsrett I	10	11	10	73	71	25	23	43	42	15	14	60	60	19	18	60	58	12	11	59	57	12	11	37	35	7	7	32	32	465	449	4490		
13	JUS256-2-A	Skatterett I	10	9	9	52	51	12	12	42	41	9	9	36	34	8	8	33	32	6	6	43	42	6	6	50	45	6	5	55	54	367	354	3540		
58	JUS325	Rettshjelp	30	11	11									3	3	25	25			23	23			21	21	12	12	9	9	12	12	116	116	3480		
12	JUS255-2-A	Påtalerett	10	2	2	45	45	13	13	35	30	18	16	37	33	5	5	35	34	10	9	47	45	12	12	49	43	8	6	27	25	343	318	3180		
42	JUS278-2-A	Comp. Private Law	10			39	39			56	56	3	3	45	45	1	1	35	34			45	45	1	1	38	38	2	2	22	22	287	286	2860		
39	JUS276-2-A	Human Rights Law	10	3	3	36	36			61	61	3	3	45	45	1	1	26	26	3	3	34	34	1	1	41	37	1	1	29	27	284	278	2780		
59	JUS329	Universitetsped veil	15	26	26										24	24			36	36			39	39			30	30			155	155	2325			
14	JUS256-2-B	Skatterett II	10	4	3	26	25	7	6	25	25	7	7	24	22	7	6	14	11	9	8	23	21	1	1	36	35	8	8	42	39	233	217	2170		
45	JUS280-2-A	Alternative Dispute	10	1	1	31	31			57	57			48	48			32	32					14	14			19	19			202	202	2020		
31	JUS271-2-A	Energy Law	10	28	28	1	1	3	3	44	42	1	1	31	29	4	4	48	44	0	0	15	13	1	1	17	14	1	1	21	20	215	201	2010		
33	JUS272-2-A	American Law	10	30	30	0	0	30	30	0	0	29	28	0	0	24	24			23	23	0	0	20	20			27	27			183	182	1820		
18	JUS258-2-B	Competition Law	10	2	2	24	23	40	40	0	0	36	31	0	0	30	30	1	0	13	13	0	0	11	11	0	0	21	21			178	171	1710		
47	JUS282-2-A	Interna. Bus. Contr.	10	36	35	1	1	39	39	2	2	26	25	1	0	26	26	1	1	22	22	0	0	15	14			6	6			175	171	1710		
48	JUS283-2-A	Arbitration	20	18	18			15	15			26	26			14	14			6	6			6	6							85	85	1700		
4	JUS250-2-C	HR Welfare State	10	26	26	2	2	28	28	2	2	26	26	1	1	26	26			19	19			14	13	1	0	19	19	0	0	164	162	1620		
16	JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett	10	11	11	5	5	13	11	4	4	19	19	12	12	19	19	17	15	16	16	10	10	14	14	6	6	11	11	7	6	164	159	1590		
46	JUS281-2-A	Comp. Const. Law	10	2	2	29	28			47	47	1	1	33	33	1	1	27	27					12	12			8	8			160	159	1590		
6	JUS251-2-B	Arbeidsrett II	10	6	6	16	13	4	3	18	16	7	7	22	22	2	2	14	14			5	5	26	24	2	1	18	18	2	2	19	18	161	151	1510
41	JUS277-2-B	International Copy	10	32	31			29	29			22	22			13	13			15	15			19	19			20	20			150	149	1490		
43	JUS279-2-A	Transnat. Comm I	10	2	2	35	33			43	43			30	30	0	0			24	24	0	0	8	8			3	3	5	5	150	148	1480		
23	JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	1	1	27	27	3	3	13	12	3	3	18	18	7	7	17	17	1	1	17	17	6	5	13	13	3	3	19	19	148	146	1460		
38	JUS275-2-A	Terrorism	10											35	34			31	30			23	23			26	26	1	1	31	29	147	143	1430		
34	JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	10	10	36	36	14	14			18	16			25	25	3	3	15	15	1	0	11	10	0	0	11	11			144	140	1400		
30	JUS270-2-A	Economic Analysis	10	1	1	12	12	1	1	26	26	1	1	25	25			30	30	1	0	18	17	0	0	10	10			15	14	140	137	1370		
21	JUS260-2-B	Opphavsrett	10	2	2	14	14	7	6	15	15	4	3	16	15	3	3	17	16	3	3	13	13	3	3	16	16	1	1	12	12	126	122	1220		
61	JUS350	EU and EEA Int...	30																													39	33	990		
3	JUS250-2-B	Autonomi og tvang	10	6	6	7	7	6	6	9	9	13	13	6	6	12	12	1	1	7	7	10	10	5	5	3	3	5	5	6	6	96	96	960		
2	JUS250-2-A	Helserett: Ytelse	10	4	4	5	5	10	10	6	6	5	5	9	9	3	3	7	7	13	13	6	6	8	8	2	2	7	7	6	6	91	91	910		
40	JUS277-2-A	Intro Copy	5	24	23			27	25			22	22			17	17			19	19			24	24			28	27			161	157	785		
36	JUS273-2-C	Law and Justice	10	16	16			18	18			17	15			11	10			6	6	0	0	4	4	0	0	9	9			81	78	780		
17	JUS258-2-A	Konkurranserett	10	9	9	6	6	8	8	3	2	7	7	5	5	5	5	1	1	7	7	5	5	11	11	0	0	6	6	4	4	77	76	760		
19	JUS259-2-A	Internasj. privatret	10	1	1	9	9	1	1	5	5	2	2	11	9	1	1	12	12			8	8	0	0	6	6	3	3	15	15	74	72	720		
44	JUS279-2-B	Transnat. Comm II	10			20	20			20	19	0	0	14	14	1	1			12	11			1	1			2	2	0	0	70	68	680		
9	JUS253-2-A	Kommunalrett I	10	9	9	3	3	6	6	3	3	8	8	4	4	7	7	3	3	5	5	6	5	3	3	2	2	5	5			64	63	630		
22	JUS260-2-C	Kjennetegnssrett	10			6	5	4	4	6	6	0	0	8	8	3	3	8	8	2	2	4	4	0	0	10	10	1	1	9	9	61	60	600		
1	JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	5	4	4	4			5	5			1	1	4	4	12	11	1	1	5	5	2	2	4	4	1	1	14	14	58	56	560		
20	JUS260-2-A	Design og patent	10	1	1	6	6	2	2	7	6	0	0	6	6	2	2	12	12	0	0	6	6	2	2	7	7	0	0	6	6	57	56	560		
37	JUS274-2-A	Comp Comp L&Ec1	10	11	11			8	8			13	10	0	0	6	6			5	5			8	8	0	0	8	8			59	56	560		
27	JUS263-2-A	Børs- og verdipapir	10																																	

Emnekode	Emne Kortnavn	Stp	V15		H14		V14		H13		V13		H12		V12		H11		V11		H10		V10		H09		V09		H08		Til sammen		Produce rt sp
			Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	Møtt	Stått	
55	JUS289-2-A International Civil Procedur	10			11	11																							11	11	110		
56	JUS290-2-A Common and Civilian Influe	10	7	7																								7	7	70			
49	JUS283-2-B Arbitration II	10																											3	3	30		
25	JUS261-2-B Konfliktmekling II																				Slått sammen	3	3			12	12		9	9	21	21	0
Til sammen pr semester			451	436	815	800	452	442	727	709	440	420	748	727	420	415	648	619	393	386	583	566	380	372	594	564	386	381	557	534	7594	7371	83110

Grønn tekst: Engelsk emne

Celle uten registrering: Eksamen har ikke vært tilbudt, eller det har vært ingen oppmeldte. 0: Ingen møtte til/besto eksamen, men der var oppmeldte

Kilde: FS581.002 Studiepoengstatistikk pr emne - nivåfordelt. 184-16-* Alle kandidater Gjentak ikke med

På disse 14 semestrene har spesialemnene produsert #### studiepoeng - det tilsvarer 1385 helårsekvivalenter, dvs 198 helårsekvivalenter/år.

Forventet produksjon ut fra opptakstall alene, skulle være 193 helårsekvivalenter/år (siden spesialeemne"kvoten" er en halv årshet for studentene).

Pr våren 2015 har vi et lite overskudd i produksjonen sammenlignet med 100 % normert produksjon.

I realiteten kunne vi vente langt mindre, ettersom mange reiser ut, og noen faller fra. Gjennomsnittproduksjonen er også mindre enn 100 % (60 studiepoeng/år).

(Studieåret 13/14 var gjennomsnittproduksjonen ved fakultetet 55,18 studiepoeng, dvs 92 % av full produksjon. [FS581.003 - Sted - uten gjentak.])

Dette innebærer at vårt tilbud av spesialemnner til "andre" - særlig til innreisende utenlandske studenter - ikke er uten betydning for produksjonen i

spesialemnene.

Vedlegg 2**Interne/eksterne emneansvarlige – oversikt****Engelske emner:**

Emne	kursansvarlig	
	intern	ekstern
250-2-C	X	
258-2-B	X	
270-2-A		X
271-2-A	X	
271-2-B	X	
272-2-A		X
273-2-A	X	
273-2-C	X	
274-2-A		X
275-2-A		
276-2-A	X	
277-2-A		X
277-2-B		X
278-2-A		X
279-2-A		X
279-2-B		X
280-2-A		X
281-2-A		X
282-2-A		X
283-2-A		X
285-2-A	X	
286-2-A	X	
287-2-A	X	
288-2-A	X	
289-2-A	X	

Norske emner:

Emne	kursansvarlig	
	intern	ekstern
250-2-A	X	
250-2-B	X	
251-1-A	X	
251-2-A	X	
251-2-B	X	
253-2-A	X	
254-2-A	X	
255-2-A	X	
256-2-A		X
256-2-B		X
257-2-A		X
257-2-B		X
258-2-A	X	
259-2-A	X	
260-2-A		X
260-2-B	X	
260-2-C	X	
260-2-D	X	
261-2-A	X	
262-2-A	X	
264-2-A	X	
265-2-A	X	

Vedlegg 3**Kostnader til ekstern undervisning og sensur – oversikt**

Norske emner:

Emne	kursansvarlig		kostnader undervisning				kostnader sensur inkl. oblig				Samlet
	intern	ekstern	H2012	V2013	H2013	V2014	H2012	V2013	H2013	V2014	
250-2-A	X			5870	5870	11868	2641,5	1467,5			27717
250-2-B	X					2967				4747,2	7714
251-1-A	X										0
251-2-A	X						17903,5	5283	13054,58	7120,8	43362
251-2-B	X						6750,5	2935	5340,6	890,1	15916
253-2-A	X					3600			1780,2	2373,6	7754
254-2-A	X		14675				24067		12503,4	3263,7	54509
255-2-A	X								11274,6	3830,1	15105
256-2-A		X					10859,5	4989,5	12758,1	3857,1	32464
256-2-B		X	5870				7337,5	2935	7417,5	2373,6	25934
257-2-A		X					22893	14675	20175,6	11274,6	69018
257-2-B		X		8805	8805			6457	2373,6	4153,8	30594
258-2-A	X						2347,5	2348	1780,2	2967	9443
259-2-A	X		2935								2935
260-2-A		X			23736		2641,5		7720,8	1483,5	35582
260-2-B	X										0
260-2-C	X							293,5	2373,6	2492,28	5159
260-2-D	X						7924,5	1174	3572,4	1780,2	14451
261-2-A	X		11941		13955		8211				34107
262-2-A	X										0
264-2-A	X			4402,5							4403
265-2-A	X						1761		2373,6		4135

Engelske emner:

Vedlegg 4**Vurderingsformer i spesiallempene – oversikt**

Kode	Emnenavn	Sp	I emnebeskrivelsen om eksamen	I emnebeskrivelsen om oblig
JUS250-2-A	Velferdsrett	10	Oppgåva tel 50 %. 4 timars skuleeksamen tel 50 %. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan ta avsluttande eksamen i emnet.	1) For alle skriftlege arbeid som skal reknas med i obligatoriske arbeidskrav, gjeld at heile oppgåva skal svarast på, og må fylle dei kvalitative og kvantitative minstekrava som er fastsett i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap.» 2) I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet. 3) Underkjende elemente i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje gjentakast før ved neste kurs. 4) Kursgodkjenning foreldst ikkje.
JUS250-2-B	Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren	10	I semestre med undervisning: Oppgave teller 50 %, fire timer skoleeksamen teller 50 % I semestre uten undervisning: Fire timer skoleeksamen.	1) For alle skriftlege arbeid som skal reknas med i obligatoriske arbeidskrav, gjeld at heile oppgåva skal svarast på, og må fylle dei kvalitative og kvantitative minstekrava som er fastsett i «Krav til skriftlige arbeider på masterstudiet i rettsvitenskap.» 2) I løpet av kurset skal ei obligatorisk oppgåve besvarast og leverast inn. Tidsramma vert angitt i kurset. Oppgåva må vere godkjend før studenten kan avleggje avsluttande eksamen i emnet. 3) Underkjende elemente i dei obligatoriske arbeidskrava kan ikkje gjentakast før ved neste kurs. 4) Kursgodkjenning foreldst ikkje. 5) I semestre uten undervisning, er det ingen obligatoriske aktiviteter.
JUS250-2-C	Health and Human Rights in the Welfare State	10	Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Resit next semester.	During the course, the students must write a final paper (maximum 2000 words). The paper must be approved prior to the school exam.
JUS251-1-A	Arbeidslivets rett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS251-2-A	Grunnleggende arbeidsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS251-2-B	Arbeidsrett fordypning	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS253-2-A	Kommunalrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS254-2-A	Politirett	20	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS255-2-A	Påtalerett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS256-2-A	Skatterett I	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS256-2-B	Skatterett II	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS257-2-A	Grunnleggend	10	Fire timer skoleeksamen.	Ingen

	e selskapsrett			
JUS257-2-B	Aksjeselskapsrett - fordypning	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS258-2-A	Norsk konkurranse rett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS258-2-B	Competition Law	10	Exam autumn and spring. Four hour school exam.	None
JUS259-2-A	Internasjonal privatrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-A	Design- og patentrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-B	Opphavsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-C	Kjennetegnsett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skriftlig skoleeksamen.	Ingen
JUS260-2-D	Markedsføringsrett	10	Eksamen hvert semester. Fire timer skoleeksamen.	Ingen
JUS261-2-A	Konfliktmekling	20	Skoleeksamen Det tilbys kontinuasjonseksamen (tidsbestemmes konkret), ikke ordinær eksamen i mellomliggende semestre.	Tre notater á ca 900 ord skal leveres i kursets første del. To av tre notater skal være bestått. Det stilles krav til 75 % oppmøte på undervisningen. Det kreves både godkjente notater og godkjent oppmøte på undervisningen for å kunne gå opp til eksamen. Spørretimen på slutten av kurset (to timer) er ikke obligatorisk.
JUS262-2-A	Trygderett	10	Eksamen hvert semester. 4 timer skoleeksamen.	Tre notater á ca 900 ord skal leveres i kursets første del. To av tre notater skal være bestått. Det stilles krav til 75 % oppmøte på undervisningen. Det kreves både godkjente notater og godkjent oppmøte på undervisningen for å kunne gå opp til eksamen. Spørretimen på slutten av kurset (to timer) er ikke obligatorisk. Feil! Bokmerke er ikke definert.
JUS264-2-A	God forvaltningsskikk: Etikk, kommunikasjon og konfliktforståelse i forvaltningen	10	Skoleeksamen. Det tilbys kontinuasjonseksamen (tidsbestemmes konkret), men ikke ordinær eksamen i mellomliggende semestre.	To refleksjonsnotater á cirka 900 ord skal leveres to uker etter at undervisningen er avsluttet. Et av to notater må være bestått, og begge skal oppfylle kravet om "seriøst faglig forsøk". Krav om 80 % oppmøte på undervisningen. Studentene må møte første dag for å beholde plassen sin på kurset. Studenter som ikke møter første dag mister plassen sin, og plassen tilbys deretter til studenter på venteliste.
JUS265-2-A	Planrett	10	Skuleeksamen	
JUS270-2-A	Economic Analysis of Law	20	Exam each semester. Three hours school exam.	None
JUS271-2-A	Energy Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS271-2-B	Comparative Energy law - Renewable energy and energy market	10	Exam each semester. Four hours school exam. Type of examination - semester with teaching: Written school exam (50 %), paper 50 % - semester without teaching: Written school exam (50 %), paper	During the course the students shall write a final paper of maximum 2000 words on a subject chosen by the student. The paper counts for 50% of the final mark while the four hours exam count for 50%

			50 %	
JUS272-2-A	American Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS273-2-A	Legal Philosophy	10	Exams are held in teaching semesters only. Students who completed the exam in the teaching semester, but did not achieve a pass grade, or who due to illness, pregnancy or other special circumstances were unable to sit the exam, are entitled to (re)sit the exam the following semester. Four hours school exam.	None
JUS273-2-C	Law and Justice	10	Exams are held in teaching semesters only. Students who completed the exam in the teaching semester, but did not achieve a pass grade, or who due to illness, pregnancy or other special circumstances were unable to sit the exam, are entitled to (re)sit the exam the following semester. Four hours school exam.	None
JUS274-2-A	Comparative Company Law & Economics 1: Theory and Structure	20	During the course the participating students will write one essay (home exam) of maximum 6000 words, minimum 5500 words - excluding literature list. After the course there is an oral exam on basis of the seminars. If there are more than 20 students, a school exam can be held instead of an oral exam. The final mark is made up by the essay (51%) and the oral/school exam (49%). Semester with teaching: Home exam + oral exam (>20 students: Home exam + 4 h school exam) Semester without teaching: Home exam + 4 h school exam.	None
JUS276-2-A	Human Rights Law: Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights	20	Paper 50 %, four hour school exam: 50 %. Resit next semester.	During the course, the students must write a final paper (maximum 2000 words) The paper must be approved prior to the school exam.
JUS277-2-A	Introduction to Copyright Law	5	Exam only in semesters with teaching. Three hour school exam.	None
JUS277-2-B	International Copyright Law	10	Exam only in semesters with teaching. Three hour school exam.	None
JUS278-2-A	Comparative Private Law	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS279-2-A	Transnational Commercial Law I	10	Exam each semester. Four hour school exam.	None
JUS279-2-B	Transnational Commercial Law II	10	Exam each semester. Four hours school exam.	None
JUS280-2-A	Alternative Dispute Settlements	10	Semester with teaching: A paper of 1800 words maximum. Each paper topic is open but has to be approved by the course	None

			teacher. • A final examination consisting of two or more essay questions. The paper will count for 25% of the grade, and the exam 75%. Semester without teaching: A four hours written school exam	
JUS281-2-A	Comparative Constitutional Law	10	Semester with teaching: • A paper of 1800 words maximum. Topic for the paper will be announced by the lecturer in the beginning of the semester. • A final examination consisting of two or more essay questions. • The paper will count for 25 % and the final examination will count for 75 %. Semester without teaching: A four hours written school exam	None
JUS282-2-A	International Business Contracts: Structures, Negotiation, Conflict Avoidance and Resolution	10	Three hours school exam.	None
JUS283-2-A	Arbitration Theory and Practice	20	Exam only in semesters with teaching. A final written examination consisting of one or more essay questions (4 hours).	None
JUS285-2-A	EU and EEA Public Procurement Law	10	During the course, the students shall write a final paper (maximum 2000 words, excluding footnotes). This will make up 50 % of the final mark. 50 % of the mark is based on a 4 hours school exam.	During the course, the students shall write a final paper (maximum 2000 words, excluding footnotes). This will make up 50 % of the final mark.
JUS286-2-A	Constitution and Politics	10	Graded home exam (one week) and school exam (4 hours). Exam only in semesters with teaching. Resit of school exam only when mandatory elements are approved and home exam is passed. Grading is based on a joint evaluation of home exam and school exam, app. 50/50.	Attendance at 75 % of lectures/seminars and approved paper, suggested number of words: 2500, notes included.
JUS287-2-A	EU and EEA Commercial Law	10	Exam only in semesters with teaching. Paper (50%) and 30 minute oral examination (50%). Resit examination, same semester: A four hour written school exam will be offered to students who have passed their paper. Students that fail the paper will have a second chance to resubmit their paper before the oral exam.	Students will be required to submit a paper during the course (approximately 2500 words), constituting 50% of their final grade in the subject. Students may be asked to prepare case-studies and/or short presentations for certain lectures/seminars.
JUS288-2-A	International Criminal Law	10	Four hours school exam each semester.	None
JUS289-2-A	International Civil Procedure	10	Autumn (teaching semester): written school exam Spring (semester without teaching): written	None

			school exam 4 hour written school exam	
JUS290-2-A	Common and Civilian Influence in a Mixed Legal System	10	Three days home exam.	Seminar 10 and corresponding lectures.
JUS291-2-A	EU and EEA State Aid Law	10	Home exam (paper), constituting 25% of the final grade 4 hour school exam, constituting 75% of the final grade	None
JUS325	Retts hjelp - valg emne	30		
JUS329	Universitetspedagogisk veiledning	15		
JUS330	Forhåndsgodkjent prosedyrekonkurranse	15		

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 51/15 – 7

Til
Instituttene
Fakultetene
Universitetsbiblioteket

Referanse
2015/8281-MAGBE

Dato
29.07.2015

Innspill om vedlikehold og opprustning av undervisningsrom 2016

Instituttene, fakultetene og UB inviteres herved til å komme med innspill og ønsker angående utrustningen i undervisningsrom, primært med tanke på budsjettplanlegging for 2016.

IT-avdelingen vil i samarbeid med Studieadministrativ avdeling og Eiendomsavdelingen videreføre forvaltning og vedlikehold av undervisningsteknisk utstyr i undervisningsrom (primært PC, styringsenhet, lydanlegg og projektor). Fram mot 2020 vil vi legge spesiell vekt på universell utforming av lyd- og bildeløsninger.

Vi tar imot de innspill dere måtte ha om mangler eller ønsker for slikt utstyr. Ved innmelding av flere ønsker, er det ønskelig at enhetene selv antyder prioritering mellom disse. Generelt prioriterer vi undervisningsrom som kan bookes via felles rombooking, og rom som allerede er i bruk prioriteres framfor utrustning av nye rom.

Der standard undervisningsutstyr ikke er tilstrekkelig, vil høyere krav til utstyr normalt betraktes som fagspesifikke behov. I slike tilfeller kan vi avtale deling av kostnadene med brukermiljøene, i tråd med etablert praksis.

Vi ber om at innspill registreres i Issue-tracker (<https://bs.uib.no>) med temafelt: "Undervisningsrom, innspill for 2016" så snart som mulig, seinest 1.9. då.

Vennlig hilsen

Magne Bergland
seksjonsleder Brukerstøtte

Wenche Vårdal
gruppeleder
Undervisningsteknologi og AV

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 52/15-1

KURSRAPPORT FOR JUS 253-2, KOMMUNALRETT V-2015

ved kursansvarleg Ingunn Elise Myklebust

1. Faglærers vurdering av gjennomføring

a) Praktisk gjennomføring

i) strukturen på kursopplegget

Spesialfag Kommunalrett gjev 10 studiepoeng. Kurset består av 8 dobbelttimar med førelesing og eksamen. Pensumet i år har for første gong vore Kommunalrett, Oppgaver, organisering og kontroll, Gerd Engelsrud m.fl, 2014. Dei sentrale tema for førelesingane er: Kommunelov og særlover, det kommunale sjølvstyret, folkevalde organ etter kommunelova, arbeidsmåte og vedtaksprosessar i folkevalde organ, politisk leiing og tilsett administrasjon, folkevalde sine rettar og pliktar, økonomi og økonomiforvaltning, bruk av forvaltningslova og offentleglova på sakshandsaminga i folkevalde organ, og endeleg andre organiseringsformer for kommunal verksemd. Alle tema er også omtala i den oppdaterte læreboka. Det har ikkje kome innvendingar til tema eller rekkjefølgje på tema i undervisinga, men dette er noko som vil bli vurdert løpande i høve til m.a. kva som er mest aktuelt i kommunalretten, forskarinteresser og tilgang på førelesarar.

ii) Forelesningene

Førelesingane er halde i veke 18 og 19. Førelesingane er halde av underteikna, samt

Roald Hopsnes, Birthe Eriksen, Jan Fridthjof Bernt og Sigrid E Schütz. Alle her ved fakultetet. Dei ulike førelesingane er knytt til avgrensa tema, så det har vore relativt greit å dele førelesingane mellom oss. Vi har også – der det er naturleg/fare for overlapp – utveksla power point for førelesingane.

iii) Eksamen

På eksamen vart det også i år gitt teorioppgåve innanfor sentrale deler av kurset.

iv) samarbeid med administrasjonen

Samarbeidet med administrasjonen fungerer godt.

b) Strykprosent og frafall

Det har vore rundt 4-5 studentar (+/-) på kvar førelesing. Til eksamen har det vore oppmeldt 13 studentar, medan 9 har møtt (samt også bestått eksamen).

c) Karakterfordeling

Tre studentar fekk A, tre fekk B og tre fekk C.

Noko vurdering av dette er vanskeleg med ei så lita gruppe.

d) Studieinformasjon og dokumentasjon

Studentinformasjon er gitt via Mi Side.

e) Tilgang til relevant litteratur

Læreboka er tilgjengeleg i bokhandel og bibliotek. Studentane har tilgang til relevant tilleggslitteratur gjennom Lovdata. Tips om ytterlegare nyttig lesing, med tilgang gjennom Lovdata, er gitt på Mi Side.

2. Faglærers vurdering av rammevilkårene

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Førelesingane er halde i små grupperom. Dette er tilpassa storleiken på kurset, og fungerer fint.

3. Oppfølging av fjorårets evaluering

Det er første gong underteikna har hatt ansvaret for dette kurset, men har teke imot tips og råd frå Jan Fridjof Bernt og Roald Hopsnes som tidlegare har hatt førelesingar/kursansvar.

4. Faglærers samlede vurdering, inkl. forslag til forbedringstiltak

Dei studentane som vel å følgje førelesingane er ei lita, men interessert, gruppe studentar. Talet på studentar som fyl førelesingane har vore relativt lågt gjennom heile førelesingsrekka, så det kan – i høve til dette – ikkje reknast på fråfall eller tema for førelesingar som har skapt meir entusiasme enn andre. Det er nok mange studentar i dette kurset som vel å gå opp til eksamen berre ved å lese tilrådd litteratur. Slik har det – etter det eg forstår – også vore tidlegare. Det er kanskje vanskeleg å gjere så mykje med dette utover å søkje å «reklamere» betre for verdien av førelesingane i samband med presentasjonen av valfaga. Deltaking på førelesingane vil – her som elles – kunne medverke til å auke kunnskapsnivået, og – ikkje minst – vere ein nyttig arena der studentar kan møte kvarandre for å finne nokon å kollokvare med.

I samband med planlegginga for neste års kurs, tema og førelesingar, må det gjerast ein gjennomgang av kva for førelesarar som er med vidare. Jan Fridthjof Bernt har gitt signal om at han helst vil vere på «reservebenken». Resten av laget stiller truleg til start også neste år, og er mitt utgangspunkt for å finne tema for førelesingane som dekkjast av emneskildring og læringskrav. Mest sannsynleg vert det noko meir om m.a. interkommunalt samarbeid, interkommunale selskap og aksjeselskap. Prosessane rundt ny kommunelov og kommunesamanslåing, er sjølv sagt noko som vi følgjer med på, og trekkjer inn i førelesingane under dei ulike emna.

[Tilbake til sakslisten](#)

Oversikt over avbrutt eksamen og gjentak i perioden 2012 – 2015

Perioden H12-V15 (tre studieår): Oversikt over antall stryk og avbrutt eksamen																Kilde: FS580.001		
Emne	Meldt			Møtt			Stryk			Avbrutt			To forsøk			Tre+ forsøk		
	12/13	13/14	14/15	12/13	13/14	14/15	12/13	13/14	14/15	12/13	13/14	14/15	12/13	13/14	14/15	12/13	13/14	14/15
EXFAC Juridisk forprøve	343	326	302	332	314	296	16	9	5	0	0	0	0	0	0	2	0	1
JUS111 Forvaltningsrett I	525	363	344	468	334	325	5	1	1	3	1	0	158	26	28	1	5	0
JUS112 Arve- og familierett	375	378	376	337	339	348	2	18	9	22	29	18	23	41	44	6	11	17
JUS113 Kontraktsrett I	404	368	364	366	332	336	3	6	3	7	18	31	61	37	48	6	5	7
JUS114 Juridisk metode	360	339	343	336	313	329	5	4	4	5	7	5	17	15	29	3	5	4
JUS121 Norske og internasjonal	380	360	348	351	326	324	7	6	1	49	32	27	128	79	34	18	13	14
JUS122 Erstatningsrett	451	374	368	389	353	339	6	1	3	5	14	9	175	108	46	18	8	8
JUS123 Forvaltningsrett II	418	371	363	386	344	335	4	1	2	8	12	7	126	76	58	28	5	6
JUS124 Tingsrett	435	362	362	379	343	332	5	5	2	29	30	39	161	119	48	25	16	7
JUS131 Kontraktsrett II	472	409	383	386	364	336	2	4	3	22	13	47	134	71	69	29	20	6
JUS132 Pengekravsrett	463	439	382	364	380	337	7	8	4	16	31	12	219	171	66	67	51	13
JUS133 Rettskilde- og metode	361	374	352	315	327	308	4	2	1	8	5	5	119	77	44	13	7	7
JUS134 Rettshistorie og komp	348	317	319	315	288	281	2	0	2	0	0	0	38	9	16	10	1	5
JUS135 Rettsstat og menneske	385	361	333	323	330	301	7	1	0	15	23	5	60	43	31	17	12	12
JUS241 Strafferett	467	410	467	362	351	417	16	4	8	2	5	0	197	110	60	80	33	11
JUS242 Rettergang	493	469	517	367	374	406	22	21	21	6	30	30	140	90	94	69	42	28
JUS243 Alminnelig formuerett	467	453	519	372	373	433	31	28	65	12	45	15	114	98	85	46	28	37
I denne oversikten er utsatt prøve /kontinuasjonseksamen ikke tatt med.																		
Fra og med V13 innførte vi en ny begrensning på adgangen til å gjenta bestått eksamen. Vi ser et påtagelig fall i antallet med to forsøk etter dette.																		
Vi kunne tenke oss at denne ordningen ville gi økt tilbøyelighet til å avbryte eksamen: Hvis man avbryter, vil neste forsøk ikke telle i "gjentakskvoten" - hvis man består, vil det derimot tellle.																		
Vi ser at noen emner har gjennomgående høyere tilbøyelighet til avbrutt eksamen enn andre.																		
Vi ser også at tilbøyeligheten varierer fra semester til semester på de fleste emnene.																		
Vi har ikke data som kobler gjentak med avbrudd på individnivå, men man kan tenke seg at noen møter til gjentak av bestått eksamen for å skrive "hvis oppgaven passer", og velger å avbryte når den eventuelt viser seg å ikke passe. Det er likevel ikke så stort sammenfall mellom gjentak og avbrudd at det kan være hele forklaringen.																		

Tiltak for kvalitetssikring av sensur

Tiltak for kvalitetssikring av eksamenssensur

I. Generelle kvalitetssikringstiltak

Det bør gjerast ein gjennomgang av sensorregisteret. Det kan vere behov for å luke ut sensorar av administrative grunnar. Her har administrasjonen full råderett. Vidare kan det vere aktuelt å ta ut sensorar som fagleg sett ikkje held mål. Denne vurderinga må skje i samråd med dei kursansvarlege, basert på dei erfaringane dei har gjort seg i samband med sensurarbeidet.

Krav til nye (som vel oftast også er nyutdanna) sensorar: Er karakterkravet (snitt på B) høgt nok, eller må vi legge lista endå høgare? Kanskje er dette eit vanskeleg standpunkt å forsvare, sidan vi opererer med dette karakterkravet for tilsetting som stipendiat ved fakultetet. På den andre sida kan det nok hevdast at arbeidet som sensor er nokså spesielt, og at det ikkje utan vidare må vere slik at karakterkravet for å bli sensor skal vere det same som for å bli tilsett som stipendiat. Skal vi stille krav om anna kompetanse i tillegg, for eksempel at nyutdanna kandidatar må ha vore arbeidsgruppeleiarar i minst to semester før dei kan vere sensorar hos oss? Kan anna erfaring kompensere, for eksempel arbeid som vitskapleg assistent? Dei som ønskjer å vere sensorar hos oss, men som ikkje har erfaring som arbeidsgruppeleiarar, kan kvalifisere seg ved å kommentere innleveringsoppgåver i eit visst omfang på 3. studieår. Ei anna løysing – for å sikre at ein får erfaring frå sensurarbeid – kan vere at uerfarne sensorar skal sensurere i klagekommisjonar før dei kan vere sensorar i ordinær sensur. Det kan nok reisast innvendingar til ei slik ordning, men verdien av å samarbeide med ein meir erfaren sensor, skal ikkje undervurderast. Dette må også sjåast i samanheng med dei kvalitetssikringstiltaka som blir foreslått gjennomført i klagesensuren.

Mitt inntrykk er at nokre tek sensuroppdrag i svært mange fag hos oss. Stemmer dette? Kan det vere grunn til å begrense kor mange oppdrag vi tildeler våre sensorar? Vi har sjølv sagt ikkje kontroll med kva dei tek på seg av andre oppdrag, men vi styrer fullt ut kor mykje vi gjer bruk av dei.

Har sensorane god nok kjennskap til studieordninga vår? Det er vel kanskje ikkje så mange "gamle" sensorar att, og etterkvart har mange sjølv erfaring frå gjeldande studieordning. Kan det vere måtar å spesialisere sensorkorpset på? Kan vi spesialisere på grunnlag av sontringa mellom privatrettslege og offentlegrettslege fag, etter studieår, andre oppdelingar? Kan vi sikre større innslag av vitskapleg tilsette i sensuren? Knappe undervisningsressursar har medført at vi berre i svært begrensa grad brukar eigne vitskapleg tilsette til sensurarbeid. Kan det vere mogleg å få til ei ordning der vi brukar vitskapleg tilsette hos UiT og UiO til å sensurere hos oss, og at vitskapleg tilsett herifrå tek sensuroppdrag hos UiT og UiO. Det er mogleg at dette allereie skjer til ein viss grad, men kan det vere grunn til å institusjonalisere ei slik ordning?

II. Kvalitetssikring av den ordinære sensuren

I ein diskusjon om kvalitetssikring av den ordinære sensuren er det nærliggande å stille spørsmål om ein skal gå tilbake til ei ordning med to sensorar. Eit slik tiltak vil ha store økonomiske konsekvensar for fakultetet. Det kan heller ikkje leggst til grunn at eit slikt tiltak vil vere særleg treffsikkert. Etter medieoppslaga å dømme, er det også her mange tilfeller av store sprik mellom ordinær sensur og klagesensur. Etter mitt syn er det meir realistisk å gjennomføre andre tiltak for å kvalitetssikre den ordinære sensuren.

Kan det vere aktuelt å utforme eksamensoppgåvene på ein slik måte at nokre spørsmål/problemstillingar blir særleg krevjande, og at karakterane A og B berre kan tildelast dei kandidatane som svarar tilfredsstillande på desse. I så tilfelle må dette gå klart fram av sensorrettleiingane. Det vil truleg variere noko frå emne til emne kor enkelt det er å finne slike særleg krevjande spørsmål/problemstillingar. Denne problemstillinga må i alle tilfelle drøftast med dei kursansvarlege.

Pr. dato blir det utarbeidd sensorrettleiingar til ordinære eksamenar på dei obligatoriske emna, men ikkje til kontinuasjonseksamenar eller til eksamenar i spesialemna. Det er ein svakt aukande tendens i talet på studentar som tek kontinuasjonseksamen (frå 464 som møtte i 2010 til 516 som møtte i 2014). Den primære grunngevinga for sensorrettleiingar er å sikre lik vurdering av besvarelsar mellom kommisjonar, men sensorrettleiinga har også den funksjon at den seier noko om kva forventningar den kursansvarlege har til besvarelsar i dei ulike karakterkategoriane. For kontinuasjonseksamenar i mange emne er talet på studentar så lavt at det berre er behov for ein kommisjon. Tilsvarande gjeld for mange av eksamenane i spesialemna. I slike tilfelle slår ikkje omsynet til lik vurdering mellom kommisjonane til, men den andre funksjonen ved sensorrettleiingane vil framleis gjere seg gjeldande. Ofte vil det vere den som har laga eksamensoppgåva til kontinuasjonseksamen og spesialemne som også gjer sensurarbeidet, og i slike situasjonar er det ikkje behov for sensorrettleiing. Derimot vil rettleiingane ha ein funksjon i klagesensuren ved kontinuasjonseksamen og spesialemne. Kanskje vi likevel no bør nøye oss med å innføre eit krav om sensorrettleiing ved kontinuasjonseksamen og spesialemne der det er fleire enn ein kommisjon? For desse eksamenane kan det truleg også argumenterast for at det bør gjennomførast ein nivåkontroll tilsvarande den som blir gjennomført ved ordinær sensur.

Bør det innførast eit krav om reviderte sensorrettleiingar? Mitt inntrykk er at dei som gjennomfører nivåkontrollen i samband med ordinær sensur, kommuniserer med sensorane om erfaringane som ein gjer seg i nivåkontrollen. Dette skjer nok likevel på litt ulikt vis, og vi har ikkje etablert eit einsarta system for denne erfaringsutvekslinga. For den ordinære sensuren treng vi kanskje ikkje å uniformere dette, men utforming av eit einsarta system kan vise seg å vere verdifullt for kvalitetssikringa av klagesensuren. Eg foreslår difor at vi oppstiller eit krav om at det skal utarbeidast reviderte sensorrettleiingar, der erfaringane frå nivåkontrollen i ordinær sensur skal nedfellast. Dette vil sikre eit einsarta system for tilbakemeldingar til sensorane etter utført nivåkontroll i ordinær sensur, og vil samstundes vere verdifullt for arbeidet som klagekommisjonane seinare skal gjere. Eg vil vidare forslå at krava til den reviderte sensorrettleiinga blir utforma i samråd med utvalgte kursansvarlege.

III. Kvalitetssikring av klagesensuren

Klagekommisjonane skal få tilsendt karakterstatistikk frå ordinær sensur. I tillegg skal det utarbeidast ein eigen karakterstatistikk for alle dei påklaga besvarelsane, og informasjonen elles som blir sendt ut til klagekommisjonane skal vurderast med sikte på forenkling og klargjering. Føremålet med denne informasjonen er å bevisstgjere klagekommisjonane om at dei påklaga besvarelsane i all hovudsak ligg i sjiktet C til F etter ordinær sensur. Dette nivået er fastsett av nivåkontrolløren, og det skal ikkje ligge til dei eksterne sensorane å endre på dette. Innafor desse rammene skal klagekommisjonen sjølvstøtt foreta ei ny vurdering av dei påklaga besvarelsane.

Reviderte sensorrettleggingar vil også vere eit viktig tiltak for å gje klagekommisjonane innsikt i dei vurderingane som vart gjort av nivåkontrolløren i ordinær sensur. Eg nøyer meg elles med å vise til det som er skrive ovanfor om reviderte sensorrettleggingar.

Besvarelsane som er påklaga skal fordelast på ein slik måte at alle klagekommisjonane får tildelt besvarelsar i alle karakterkategoriar. A-besvarelsar kan ikkje påklagast, og normalt sett er det vel også nokså få B-besvarelsar som blir påklaga. Besvarelsar frå desse karakterkategoriane skal difor veljast ut av nivåkontrolløren blant dei nivåkontrollerte besvarelsane i ordinær sensur. I tillegg skal klagekommisjonane få tildelt ein sterk og ein svak C, og ein sterk og ein svak D. Klagekommisjonane må sjølvstøtt gjerast kjent med at det er lagt inn slike ikkje-påklaga besvarelsar, og kvifor det er gjort, men desse besvarelsane skal ikkje identifiserast ytterlegare. Klagesensorane skal gjevast honorar for desse besvarelsane på vanleg måte.

Den kursansvarlege, eller den som har gjennomført nivåkontrollen i den ordinære sensuren, skal gjennomføre ein nivåkontroll også i klageomgangen, tilsvarende den nivåkontrollen som blir gjennomført i ordinær sensur. Dette tiltaket inneber at sensurfristen for klagesensur må forlengast på same måte som sensurfristen for ordinær sensur no er forlenga utover den lovfastsette fristen. I samband med at klagekommisjonane får tilbakelevert dei nivåkontrollerte besvarelsane, skal også dei ikkje-påklaga besvarelsane identifiserast. Eit spørsmål som må avklarast er om det vil vere foreineleg med prinsippet om blindsensur dersom det viser seg at klagekommisjonen sender inn til nivåkontroll besvarelsar som også vart nivåkontrollert i ordinær sensur. Dersom besvarelsar som blir sendt til nivåkontroll i ordinær sensur, blir anonymiserte for nivåkontrolløren, kan det truleg argumenterast for at nivåkontrolløren kan foreta nivåkontroll også for desse besvarelsane. For emne med fleire kursansvarlege kan ei alternativ løysing vere at den kursansvarlege som ikkje foretok nivåkontrollen i ordinær sensur, utfører nivåkontrollen i klageomgangen. Då unngår ein heilt problemet. No er det likevel slik at det er dei færraste kursa som har fleire kursansvarlege.

Klagesensur – kvalitetssikring – læringsprosess. Problemnotat.

1. Blind klagesensur

Ved endringen av universitets- og høyskoleloven i 2014 ble «blind» klagesensur eneste ordning. Før det hadde klagesensuren vært blind eller åpen etter institusjonens valg. I høringsrunden uttalte fakultetet seg meget klart imot endringen. Studentene var hovedsakelig tilhenger av blind klagesensur⁶.

Ordningen med blind klagesensur innebærer at klagenemnden ikke er kjent med opprinnelig karakter og heller ikke med studentens begrunnelse for klagen. Ny sensur skal skje på de samme premissene som den opprinnelige sensuren.

2. Kvalitetssikringstiltak

Ved innføring av blind klagesensur, tok studieadministrasjonen initiativ til å etablere ordninger for å sikre at klagesensorer er kjent med nivået for den aktuelle sensuren; dette er særlig aktuelt der klagesensorene ikke har vært involvert i ordinær sensur til samme eksamen.

3. Erfaringer

Pr august 2015 har vi – og flere fakulteter ved UiB og andre institusjoner⁷ – høstet noen erfaringer med blind klagesensur. Hovedinntrykket er at de fleste resultatene forblir uendret, slik det også var under den eldre ordningen. Vi ser litt *flere* tilfeller av avvik, både til gunst og til ugunst – det er ingen grunn til å problematisere det.

Vi ser imidlertid noen tilfeller av *store* avvik mellom opprinnelig sensur og klagesensur. I den tidligere ordningen hørte det til de absolutte sjeldenheter at karakteren ble endret mer enn ett trinn, enda sjeldnere at en karakter ble satt mer enn ett trinn ned til stryk.

I ny ordning ser vi flere forekomster av større avvik – herunder også at ny karakter settes mer enn ett trinn ned til stryk. Den erfaringen er gjort på flere fakulteter enn vårt.

4. Hva er problemet?

Er det et problem at karakterer endres som beskrevet over? Endringen i seg selv er en påregnelig følge av ordningen, og som sådan ikke problematisk.

Det som i stedet framstår som problematisk, er ikke knyttet til klagesensurordningen i seg selv, men til selve sensurordningen, og klagesensurordningen har *avdekket* det. Konkret gjelder det det faktum at sensur faktisk kan avvike så mye som vi ser eksempler på. Det er åpenbart at det må være et visst rom for sensorenes skjønn. Men for det første bør det rommet ikke være særlig *stort* (ved ordinære skoleeksamener) og for det andre kan det neppe være tale om et helt *fritt* skjønn.

⁶ <http://oldwww.universitas.no/leserbrev/60162/blindsensur-et-mer-rettferdig-system/>

⁷ <http://universitas.no/nett/60283/gikk-fra-b-til-stryk>

Ett aspekt ved dette er studentenes rettssikkerhet; sensuren kan ikke ha et tydelig preg av tilfældigheter sånn at flaks/uflaks med sensoren/-e blir utslagsgivende. Et annet aspekt er institusjonens forpliktelse etter universitets- og høyskoleloven til å sørge for kvalitet i prøvingen.

Ytterligere et aspekt er arbeidslivets behov for etterrettelig sertifisering av ferdige kandidater.

5. Hva gjør vi med det?

Hvis to sensurvedtak for samme besvarelse avviker med mer enn én karakter i det grovkornete karaktersystemet vi har nå, bør det etableres en arena for å avklare hva avvikene bunner i.

Hvis det for eksempel er sånn at både en C og en F kan begrunnes fornuftig, kan det være grunn til å spørre om *eksamensoppgaven* har hatt en heldig utforming. Hvis bare den ene av dem – eller ingen – kan begrunnes fornuftig, kan det være grunn til å kalibrere *sensorene* og/eller *sensorveiledningen*.

5.1. Umiddelbart

Straks vi har fått resultatene fra klagesensuren, bør vi undersøke sammenhengen med ordinær sensur. I noen tilfeller bør vi «advare» klagesensorene før de skal gi studenten begrunnelse. Det kan være flere tilfeller sånne advarsler bør sendes:

- Der det er avvik
- Der karakteren settes ned
- Der avviket er mer enn én karakter
- Der avviket er mer enn én karakter til ugunst
- Der klagesensuren endrer fra bestått til stryk

En slik rutine bør etableres ganske raskt.

5.2. Oversikt til sensorene, klagesensorene og emneansvarlige

Et administrativt grep som nå er lansert som et forslag ved UiB er at vi får klarert (juridisk) en ordning som går ut på at for hver klagesensur opprettes en oversikt som inneholder kolonner med kandidatnummer, opprinnelig karakter, klagevedtak, avvik. Det foreslås også at sensorenes og klagesensorenes navn bør knyttes til hver forekomst. Denne oversikten formidles til alle involverte sensorer, både fra ordinær sensur og klagesensur. Antakelig bør sensorer som ikke hadde noen klager i sin kommisjon (hvis det forekommer?) også gjøres kjent med nettopp det.

Studieadministrasjonen forutsetter imidlertid at denne rapporteringen kan genereres fra FS, ellers vil det innebære et betydelig merarbeid, med adskillig rom for feilregistreringer.

PSYK sendte en forespørsel til kollegiesekretariatet om det ville være greit å distribuere slike lister. Der mente man det måtte være greit, og spurte meg om jeg var enig – det er jeg. Karakterer er i utgangspunktet underlagt alminnelig offentlighet. Der fins hjemmel for at vi kan unnta dem, men sånne beslutninger skal underlegges vurdering av meroffentlighet. Her er det jo tale om veldig mye mindre enn offentliggjøring, og vi opererer bare med kandidatnumre. Hensynet til å verne sensorene kan imidlertid gi en annen konklusjon, se neste avsnitt.

Det kan være grunn til å vurdere dette siste nøyere: Kan vi stå i fare for å sette sensorer i gapestokken overfor hverandre? Vil det kunne gjøre det vanskelig(ere) å rekruttere sensorer? En god grunn til å ta med sensorenes navn, er at fakultetet selv får en oversikt over «gjengangere» med store avvik. For dette formålet kan vi imidlertid ha et tillegg på listen uten at det blir med i orienteringen til sensorene. En annen grunn til å ta med sensorenes navn, er at de skal finne igjen seg selv og sine resultater i oversikten – det er ikke sikkert alle husker hvilke kandidatnumre de har hatt til den enkelte eksamen. Det vil være mindre heldig å begrense oversikten til hver sensor til bare hans/hennes egne resultater – det er åpenbart nyttig å se det i sammenheng med andres resultater.

5.3. Ekstra sensur av «verstinger»?

Man kunne tenke seg en ordning der enkelte klagevedtak ble underlagt en slags «kontroll» i likhet med den som foretas for strykvedtak i ordinær sensur. Det er likevel neppe aktuelt: Hovedbegrunnelsen for ordningen til ordinær sensur, er at vi bare har én sensor der – i klagesensuren er det to, og denne begrunnelsen faller bort. Viktigere er det at vi etter universitets- og høyskoleloven neppe har hjemmel til å overprøve klagenemndvedtaket. Det måtte eventuelt bli tale om en ugyldighetsbetraktning etter fvl, men det skal mye til før fakultetet kjenner ugyldig et vedtak fattet av to klagesensorer? Etter dette er det neppe noe formål med sånn ekstra sensur.

5.4. Oppfølging fra emneansvarliges side

Det synes åpenbart at emneansvarlig må holdes orientert om resultatet av klagesensuren. Han/hun bør kanskje oppfordres til å etablere og vedlikeholde et «forum» for sine undervisere og sensorer?

Gir vi de emneansvarlige gode anledninger til det? Bør vi initiere sånne fora? De ville være av stor nytte også i andre sammenhenger – ikke minst for å inkludere nye undervisere og sensorer.

Vi kan tenke oss at oversikter (se avsnitt 5.1) viser sensorer som utmerker seg over tid med mange forekomster av store avvik. Vi må i alle fall ha en måte å håndtere det – utover bare å «kvitte oss med» den sensoren / de sensorene. De vil jo selv se (forutsatt at de får tilsendt oversikten) at de har store avvik, og bør i alle fall ha et sted/forum å henvende seg for å få greie på hva de gjør galt.

6. Konkrete erfaringer fra JUS

Fargekoder i tabellene: Ett trinn, to trinn, mer enn to trinn.

6.1. EXFAC Juridisk forprøve

Eksamen 3. oktober 2014. Sensur 7. november 2014. Klagefrist ca. 9. desember. Klagesensur ferdig *.

6.2. JUS122 Erstatningsrett.

Eksamen 10. oktober 2014. Klagesensur 30. januar.

Klager totalt	56	Prosent
Uendret	31	55,4
Endringer	25	44,6

Til gunst	20	35,7
Til ugunst	5	8,9
Til gunst		
Fra C til B	4	
Fra D til B	4	
Fra D til C	9	
Fra E til D	3	
Til ugunst		
Fra B til C	2	
Fra C til D	3	

6.3.JUS131 Kontraktsrett II.

Eksamen 17. oktober 2014. Klagesensur 11. februar.

JUS131 Kontraktsrett 2		Prosent
Klager totalt	54	
Uendret	24	44,5
Endring	30	55,5
Til gunst	23	42,6
Til ugunst	7	13
Til gunst		
Fra C til B	3	
Fra D til B	5	
Fra D til C	10	
Fra E til D	4	
Fra F til E	1	
Totalt	23	
Til ugunst		
Fra C til D	4	
Fra C til F	1	
Fra D til E	2	
Totalt	7	

6.4.JUS241 Strafferett.

Eksamen 7. november 2014. Klagesensur 20. februar.

JUS241 STRAFFERETT		Prosent
Klager totalt	78	18,71
Uendret	18	23,08
Endring	60	76,92

Til gunst	45	57,69
Til ugunst	15	19,23
TIL GUNST		
Fra B til A	1	
Fra C til A	3	
Fra C til B	20	
Fra D til B	4	
Fra D til C	14	
Fra E til B	1	
Fra E til C	2	
Totalt	45	
TIL UGUNST		
Fra C til D	2	
Fra C til E	2	
Fra C til F	1	
Fra D til E	6	
Fra D til F	2	
Fra E til F	2	
Totalt	15	

6.5.JUS132 Pengekravsrett.

Eksamen 5. desember 2014. Klagesensur 20. mars.

JUS132 Pengekravsrett		Prosent
Klager totalt	67	
Uendret	36	54 %
Endring	31	46 %
Til gunst	19	28 %
Til ugunst	12	18 %
Til gunst		
Fra B til A	1	
Fra C til A	1	
Fra C til B	2	
Fra D til C	14	
Fra E til D	1	
Totalt	19	
Til ugunst		
Fra B til C	2	
Fra C til D	7	

Fra C til E	1
Fra E til F	2
Totalt	12

6.6.JUS124 Tingsrett.

Eksamen 11. desember 2014. Klagesensur 24. mars.

JUS124 Tingsrett		Prosent
Klager totalt	63	
Uendret	31	49 %
Endring	32	51 %
Til gunst	13	21 %
Til ugunst	19	30 %
Til gunst		
Fra D til C	10	
Fra E til C	1	
Fra E til D	2	
Totalt	13	
Til ugunst		
Fra B til D	1	
Fra C til D	13	
Fra C til E	2	
Fra D til E	2	
Fra D til F	1	
Totalt	19	

6.7.JUS111 Forvaltningsrett I.

Eksamen 16. januar 2015. Klagesensur 6. mai.

JUS111 Forvaltningrett1		Prosent
Klager totalt	48	15 %
Uendret	24	50 %
Endring	24	50 %
Til gunst	18	38 %
Til ugunst	6	13 %
Til gunst		
Fra C til A	2	
Fra C til B	5	
Fra D til B	2	

Fra D til C	7
Fra E til C	1
Fra E til D	1
Totalt	18
Til ugunst	
Fra C til D	2
Fra D til E	3
Fra E til F	1
Totalt	6

6.8.JUS114 Juridisk metode.

Eksamen 20. februar 2015. Klagesensur 5. juni.

JUS114 Juridisk metode		Prosent
Klager totalt	46	14 %
Uendret	20	43 %
Endring	26	57 %
Til gunst	19	
Til ugunst	7	
Til gunst		
Fra C til A	1	
Fra C til B	4	
Fra D til B	3	
Fra D til C	10	
Fra E til D	1	
Totalt	19	
Til ugunst		
Fra C til D	4	
Fra D til E	3	
Totalt	7	

Fire besvarelser er justert to trinn – alle opp. Ingen er justert mer enn to trinn. 22 er justert ett trinn.

6.9.JUS242 Rettergang.

Eksamen 27. februar 2015. Klagesensur 18. juni.

JUS242 RETTERGANG	Prosent
Klager totalt	94 25 %

Uendret	38	40,4 %
Endring	57	60,6 %
Til gunst	54	95 %
Til ugunst	3	5 %
TIL GUNST		
Fra C til B	8	
Fra D til B	5	
Fra D til C	18	
Fra E til B	1	
Fra E til C	6	
Fra E til D	10	
Fra F til B	1	
Fra F til C	1	
Fra F til D	3	
Fra F til E	1	
Totalt	54	
TIL UGUNST		
Fra D til E	2	
Fra E til F	1	
Totalt	3	

F=>B her er vår første forekomst av endring på fire karaktertrinn. Siden det er en F, har den vært hos kursansvarlig ved ordinær sensur. Vi ba om begrunnelse fra klagesensorene og fikk det. Møte med kursansvarlige den 22. juni, vi prøver å tenke bredt rundt kvalitetssikring og tiltak rundt både eksamen og sensur.

6.10. JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter.

Eksamen 2. mars 2015. Klagesensur 26. juni.

		Prosent
Klager totalt	53	18 %
Uendret	28	53 %
Endringer	25	47 %
Til gunst	22	
Til ugunst	3	
Til gunst		
Fra C til B	8	
Fra D til B	1	
Fra D til C	10	
Fra E til D	3	
	22	

Til ugunst	
Fra C til D	3

6.11. JUS121 Norske og internasjonale rettslige institusjoner.

Eksamen 12. mars 2015. Klagesensur 1. juli.

		Prosent
Klager totalt	47	16 %
Uendret	19	40 %
Endringer	28	60 %
Til gunst	24	51 %
Til ugunst	4	9 %
Til gunst		
Fra C til B	7	
Fra D til B	2	
Fra D til C	11	
Fra E til C	1	
Fra E til D	2	
Fra F til E	1	
	24	
Til ugunst		
Fra C til D	1	
Fra C til E	1	
Fra D til E	2	
	4	

6.12. JUS113 Kontraktsrett I.

Eksamen 17. april 2015. Klagesensur 24. juli.

		Prosent
Klager totalt	59	19 %
Uendret	34	58 %
Endringer	25	42 %
Til gunst	15	25 %
Til ugunst	10	17 %
Til gunst		
Fra C til B	8	
Fra D til B	2	
Fra D til C	3	

Fra E til D	2
	15
Til ugunst	
Fra C til D	4
Fra D til E	5
Fra E til F	1
	10

6.13. JUS133 Rettskilde- og metodelære.

Eksamen 24. april 2015. Klagesensur 7. juli.

		Prosent
Klager totalt	54	18 %
Uendret	19	35 %
Endringer	35	65 %
Til gunst	22	
Til ugunst	13	
Til gunst		
Fra C til B	7	
Fra D til B	3	
Fra D til C	11	
Fra E til C	1	
	22	
Til ugunst		
Fra B til C	2	
Fra B til D	1	
Fra C til D	8	
Fra D til E	2	
	13	

6.14. JUS123 Forvaltningsrett II.

Eksamen 8. juni 2015.

6.15. JUS243 Alminnelig formuerett.

Eksamen 10. juni 2015.

6.16. JUS112 Arve- og familierett.

Eksamen 12. juni 2015.

6.17. JUS134 Rettshistorie og komparativ rett.

Eksamen 9. – 12. juni.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 53/15

Emneansvarlig for spesialemnet JUS289-2-A Civil Procedure

Spesialemnet JUS289-2-A Civil Procedure ble opprettet fra høsten 2014. Berte-Elen Konow har vært emneansvarlig og Volker Lipp har undervist.

I fakultetsstyremøte den 16. desember 2014 ble Volker Lipp tilsatt som professor II i perioden 01.01.2015 – 31.12.2017. Dette innebærer at han oppfyller vilkåret om internt tilsatt, for å være emneansvarlig. Konow foreslår at han oppnevnes som emneansvarlig. Oppnevningen begrenses til perioden han er tilsatt.

Forslag til vedtak:

Volker Lipp oppnevnes som emneansvarlig for emnet JUS289-2-A Civil Procedure med virkning fra høsten 2015 til og med høstsemesteret 2017.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 56/15**Sak til SU om frister for endring i emnebeskrivelser****Bakgrunn/historikk**

Bakgrunnen er en sak under «Eventuelt» i Studieutvalgets møte den 21. april i år. Det gjaldt en søknad fra JUS243 Alminnelig formuerett om utvidelse av listen over tillatte hjelpemidler til eksamen. Spørsmålet som ble reist, var hvordan fristene for å endre emnebeskrivelser skal forstås – er de absolutte, eller kan «endringer til gunst for studentene» gjøres etter denne fristen. I forlengelsen av dette følger spørsmålet om hva som er «til gunst for studentene» (eventuelt for hvilke studenter).

I møtet 2. juni ble der orientert muntlig om bakgrunnen for at saken ikke kom opp da: Innenfor gjeldende regelverk og praksis vil en endring ikke kunne gjøres gjeldende for inneværende semester, og da er det mest formålstjenlig å utsette saken og underlegge den en grundigere utredning. Den følger her.

En emnebeskrivelse inneholder typisk følgende informasjon:

- Emnekode
- Emnenavn
- Antall studiepoeng
- Undervisningssemester
- Undervisningsspråk
- Timeplan
- Litteraturliste
- Organisatorisk tilhørighet – faglig og administrativt
- Kontaktinformasjon – faglig og administrativt
- Mål og innhold
- Undervisningsformer og omfang
- Obligatorisk undervisningsaktivitet
- Krav til studierett
- Undervisningssted
- Læringsutbytte
- Vurderingsformer, herunder hjelpemidler til eksamen
- Karakterskala
- Enmeevaluering

Regulering

Forskrift om opptak, studier, eksamen og grader ved Universitetet i Bergen⁸ har ingen regulering av frister for endring/supplering av emnebeskrivelse, med mindre det i praksis innebærer nedleggelse av et emne og opprettelse av et nytt – det er ikke slike endringer vi snakker om her.

⁸ <http://regler.app.uib.no/regler/Del-2-Forskning-utdanning-og-formidling/2.2-Utdanning/2.2.2.-Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen/Forskrift-om-opptak-studier-vurdering-og-grader-ved-Universitetet-i-Bergen#K3>

Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia⁹ («Kvalitetssikringshåndboken») har rutinebeskrivelser som omfatter slike frister. Der heter det i punkt 14 Årleg revisjon av studietilbud og informasjon til studentane.

Emneansvarleg/programstyreleiar skal syte for ein årleg gjennomgang av studietilboda med sikte på forbetring og korrigerings av opplegg og omtale. Dette skjer mellom anna i samband med årlege eller halvårlege revisjoner av studieplanar og emneskildringar. Denne revisjonen må vere ferdig innan 1. desember for vårsemesteret og 1. juni for høstsemesteret, som er dei fristane universitetet har sett for publisering av gjeldande studieplanar og for å få ferdig studieinformasjonen for neste studiesemester. Ved større endringar i studieplanen skal overgangsordningar for berørte studentar gå fram av studieplanen.

Studieinformasjonen baserer seg på vedtekne studieplanar. All informasjon om emne og studieprogram, i tillegg til timeplanar og litteraturlister skal vere oppdatert og ope tilgjengeleg på uib.no seinast 1. desember/1. juni. All informasjon om undervisningstiltak og studietilbud er nettbasert og tilgjengeleg på www.uib.no og på studentene sitt intranett, Mi side. Når studentane melder seg til ulike undervisningsaktivitetar, skal desse registreringane kome fram på timeplanen til den einskilde studenten i Mi side. Studieadministrativ avdeling, i samarbeid med fakulteta, er ansvarleg for å setje opp timeplanar og tildele undervisningsrom.

Her er fristen for endringer i emnebeskrivelser satt til 1. desember for vårsemesteret og 1. juni for høstsemesteret, altså betydelig lengre «sperretid» enn den fakultetet opererer med.

I Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen¹⁰ heter det i § 1-2 nr. 4: «Endringer i studieplanen og i emnebeskrivelsene må være vedtatt og publisert senest fire uker før kurset starter.» En grunn til at fakultetet har ansett at det er forsvarlig å ha kortere frister enn det UiB opererer med, er at i vårt integrerte studium skal studentene ikke gjøre en egen vurdering av emnene og sammenligne dem for å velge hvilket de skal ta (med unntak av spesialemnene). Det er derfor ikke samme behov for å gjøre endelig versjon av emnene synlige lenge i forkant, som det som gjelder der studentene i større utstrekning skal designe graden sin selv. Samtidig publiserer vi litteraturlister innen fristene 1. juni og 1. desember hvert år. Der litteraturlisten ikke er klar på dette tidspunktet legger vi ut orientering om når slik informasjon vil være tilgjengelig for studentene. Vårt avvikende regelverk er ikke formelt avklart med UiB, men det foreligger antakelig en slags stilltiende aksept så lenge ingen påberoper retten til lengre «sperretid» enn de fire ukene vi opererer med. Denne ordningen kan i seg selv være et argument for ikke å strekke fristen eller praktiseringen av den lenger enn nødvendig.

Praksis

I dag praktiserer vi i realiteten to frister: Den store hovedregelen er fire uker før kursstart for alle endringer som overhode *kan* forutsees på det tidspunktet. Den praktiseres strengt; det stilles høye krav til emneansvarliges planlegging og engasjement. I tillegg gjøres senere endringer for *forhold som oppstår underveis* – i slike tilfeller har vi praksis for at bare helt nødvendige endringer kan gjøres. Forutsigbarhet for studentene, klar og entydig informasjon og håndterlig administrasjon er hovedhensynene bak regelen og praksisen.

⁹ http://www.uib.no/filearchive/kvalitetshandboka_2013.pdf

Momenter i vurderingen

Når vi skal vurdere «sperretiden» er det flere forhold som må vurderes: Hvilke punkter i emnebeskrivelse gjelder det, hvilke endringer det er tale om og hvilke hensyn som taler for og imot de konkrete endringene. Et tilleggsspørsmål er om det er heldig å ha ulike frister for ulike typer endringer. Vi må legge til grunn at vi har en «nødrettsløsning» for endringer som tvinger seg fram for eksempel fordi en bok viser seg å ikke kunne skaffes fra forlaget, en underviser melder forfall eller tilsvarende tvingende grunner. I slike tilfeller må vi velge det minste ondet, uavhengig av fristene som gjelder.

Når det gjelder **litteratur**, har vi det åpenbare hensynet til Akademika – de må ha muligheten til å bestille inn bøker eller rettighetsklarere og trykke kompendier. De har sine rammebetingelser og rutiner de trenger å følge for å kunne oppfylle og kvalitetssikre de betydelige leveransene de forutsettes å håndtere i løpet av et semester. Tilsvarende hensyn gjør seg gjeldende overfor biblioteket. Det er også en viss omsetning av brukt litteratur blant studentene; selv om det ikke er fakultetets ansvar å fasilitere dette, er det ikke urimelig at vi tar et visst hensyn til studentenes ønsker og behov i så måte. Disse hensynene tilsier at endringer i litteraturlisten er forutsigbar, og at fristene overholdes.

Når det gjelder **forhold knyttet til eksamen**, er det spesielt viktig å opptre forutsigbart og tydelig. Erfaringsmessig har studentene veldig mye oppmerksomhet rettet mot eksamen, og det skal lite til før de reagerer på det de oppfatter som uregelmessigheter. I dette inngår også bestemmelser om hjelpemidler til eksamen – studentene har generelt stor respekt for reguleringen på dette området, og innretter seg omhyggelig etter bestemmelsene og anvisningene de får. De legger også til dels stor vekt på hvilke hjelpemidler som er tillatt.

På grunn av innretningen i løpet av studiet, er det neppe grunn til å etablere en frist for «forhold knyttet til eksamen» som regnes med utgangspunkt i eksamenstidspunktet, og ikke med utgangspunkt i kursstart.

Når det gjelder **andre forhold i emnebeskrivelsen**, vil vi finne argumenter av varierende styrke for og imot å tillate endringer også etter fristen på fire uker – avhengig av hvilke endringer det er tale om og hvilke hensyn som taler for dem.

Ulik «sperretid» for ulike typer endringer?

Er det ønskelig å nyansere «sperretiden» ut fra hvilken endring det er tale om?

Etter studieadministrasjonens oppfatning er det neppe heldig. Vi vil veldig fort treffe på tvilstilfeller med hensyn til om vilkårene for «senere endring» er oppfylt. Vi vil dessuten måtte administrere en liste – nærmest en matrise – over ulike frister for ulike forhold, uten at det er framkommet noe godt argument for slik nyansering.

Hva med endringer som er «utelukkende til fordel for studentene»? I spørsmålet om å utvide listen over tillatte hjelpemidler til eksamen etter at kurset var begynt, ble det anført at endringen er utelukkende til studentenes gunst. Hensyn som taler mot en endring etter fireukersfristen – eller i

¹⁰ <http://www.uib.no/jur/21684/utfyllende-regler-studier-ved-det-juridiske-fakultet-universitetet-i-bergen>

alle fall etter at kurset er begynt – er de studentene som har basert seg på den listen som gjaldt da, og har «plundret» innarbeidelser inn i lovsamlingen. Mange vil mene at det hadde vært fordelaktig med særtrykk (det er i alle fall argumentet for å tillate særtrykk), men at de ikke kan «begynne på nytt» med å innarbeide nye hjelpemidler. De har også hatt all mulig grunn til å innrette seg på at særtrykk ikke var tillatt. Mens de som har innrettet seg på at «det må være mulig å mase seg til en endring» og har basert seg på å innarbeide særtrykk, vil sitte igjen med en fordel. Generelt vil det være sånn at de som ønsker en endring (også etter fristen) blir hørbare, mens de som ønsker å opprettholde status quo ikke har noen oppfordring til å la dette komme til uttrykk – slik kan det fort feste seg et feilaktig inntrykk av hva som er studentenes ønsker.

Faktisk behov

Det er grunn til å undersøke hvilke behov som faktisk foreligger for å ha kortere frist enn fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen.

Alle forhold som kan forutsees før kursstart, kan man søke SU om å få inn i emnebeskrivelsen. Om man får det eller ikke, er da ikke knyttet til spørsmålet om frister, men underlegges andre vurderinger. Eksempelet med særtrykk, begrunnet i at de er hendigere å innarbeide, er et slikt forhold. Det kan neppe være grunn til å nytte – enn si etablere – en unntaksbestemmelse for en slik endring. Der det viser seg at en bok i hovedlitteraturen ikke lenger lar seg skaffe fra forlaget, vil i alle fall de første kursene i semesteret kunne ha behov for endringer på kortere varsel. Ideelt burde emneansvarlig undersøke alle slike forhold i god tid – vi ser likevel at det ikke alltid blir gjort, og vi blir presentert for et akutt problem som må løses. Noen ganger blir en lovendring vedtatt eller en dom avsagt på tidspunkter som innebærer at det ikke var mulig å integrere det i emnebeskrivelsen i tide, samtidig som det er tunge faglige hensyn bak ønsket om å få det med. I slike tilfeller kan man eventuelt vurdere å sette ny tekst inn som tilleggslitteratur det første semesteret og så integrere det i hovedlitteraturen fra neste år. Til eksamen kan det eventuelt legges ved oppgaven til studentene. Hvis det ikke er tilfredsstillende, står vi med et «nødrettstilfelle» og må endre underveis i kurset. Hvis endringen har betydning også for emnets læringsmål, må vi inn i en grundigere prosess med hensyn til hvilke endringer som må og kan gjøres underveis – vi har ikke praksis fra slike mer omfattende endringer etter fireukersfristen.

Konklusjon

Slik studieadministrasjonen ser det, bør vi videreføre dagens praksis med hensyn til frist for endring av elementer i emnebeskrivelsen.

Dagens praksis innebærer en **frist på fire uker før kursstart**. Denne håndheves strengt. Senere endringer gjennomføres bare **der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte**.

Det er hovedsakelig hensyn til forutberegnelighet for studentene som taler for fristen. «Til gunst for studentene» er ikke nødvendigvis en entydig størrelse.

Det har ikke kommet fram tungtveiende hensyn som taler for at fristen på fire uker før kursstart bør fravikes oftere eller lettere enn det som praktiseres nå.

Det er ikke ønskelig med flere sett frister, avhengig av hva som skal endres, hvordan det skal endres eller hensynene som taler for (og eventuelt imot) endring.

Vedtaksforslag

- d. Fristen på fire uker før kursstart for endringer i emnebeskrivelsen opprettholdes.
- e. Unntak fra denne fristen gjøres bare der endringen er tvingende nødvendig for at kurset skal kunne gjennomføres på en faglig forsvarlig måte.
- f. Punkt b legges fram for fakultetsstyret som forslag til tilføyelse i Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 1-2 nr. 4.

[Tilbake til saklisten](#)

Sak 57/15

Sensorveiledninger til ePhorus

I januar 2013 behandlet SU spørsmålet om hvorvidt sensorveiledninger bør kunne lastes opp i ePhorus, og nyttes som grunnlag for senere tekstkontroll av studentenes arbeider. SU uttalte den gangen (sak 10/13): «SU slutter seg til at det tas et slikt initiativ overfor kursansvarlige. På grunnlag av tilbakemeldinger fra dem, besluttes videre tiltak.»

Dessverre ble ikke dette fulgt opp i 2013. Forslaget nå er at SU drøfter saken igjen, og eventuelt fatter vedtak om at oppfølging skal skje nå.

Forslag til vedtak:

En enkel henvendelse rettes snarest til alle lærerne pr e-post, der de gis anledning til å ta til motmæle mot at (deres) sensorveiledninger lastes opp i ePhorus. Deretter lastes veiledningene opp etter hvert som de blir «klarert».

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 58/15

JUS254-2-A Politirett. Hjelpemidler til eksamen

*Professor dr juris Henry John Mæland
Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen*

Studieutvalget
H e r

Bergen, 11. august 2015

Hjelpemiddel til eksamen i valgfaget politirett

Som faglærer for valgfaget søkes med dette om at
Ragnar Auglend, Henry John Mæland: Regelsamling for politiet. ISBN: 9788205486904
godkjennes som lovlig hjelpemiddel til eksamen i valgfaget politirett med virkning for
eksamen også for høsten 2015.

Med vennlig hilsen
Henry John Mæland

Merknad fra administrasjonen:

Forslaget innebærer at gjeldende hjelpemiddel «Regelsamling for politiet, red. Ragnar Auglend, Henry Mæland og Knut Røsandhaug» erstattes med det foreslåtte.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 59/15

Forslag om innføring av obligatorisk engelskspråklig spesiallemne i mastergraden i rettsvitenskap

Bakgrunn

I Kvalitetsreformen ble det understreket at internasjonalisering skal være en del av en helhetlig strategi ved universitetene og høyskolene. Begrunnelsen var at internasjonaliseringen skal være et ledd i kvalitetsutviklingen, både for utdanning og forskning. Et sentralt poeng var å sikre at også studenter og ansatte som ikke reiser på ulike former for utveksling, skal få interkulturelle ferdigheter og -kompetanse, og ha et rikere tilbud, gjennom det som kalles for «internasjonalisering hjemme» (Stortingsmelding 14 2008-2009: Internasjonalisering av utdanning).

Det juridiske fakultet har siden innføringen av kvalitetsreformen arbeidet målrettet for å legge til rette for at flest mulig av studentene gjennomfører et utenlandsopphold som del av studieløpet sitt. De siste tre årene har rundt 50 % av de som fullfører mastergraden i rettsvitenskap tatt delstudier i utlandet som del av graden sin.¹ Dette viser at Det juridiske fakultets satsing på internasjonaliseringsarbeid har gitt gode resultater, og den høye andelen studenter som har et utvekslingsopphold som del av graden stiller fakultetet i en særklasse både ved UiB, nasjonalt og internasjonalt.

Når 50 % av studentene reiser ut i verden, betyr det samtidig at halvparten av studentene blir hjemme og fullfører hele studieløpet sitt på Dragefjellet. Fakultetet har et ansvar for at også disse studentene skal få internasjonale impulser og erfaringer. Stortingsmelding 14 2008-2009 slår fast at internasjonalisering skal påvirke studiehverdagen til hver enkelt student, både gjennom muligheter for utenlandsopphold og gjennom at utdanningstilbudet i seg selv blir mer internasjonalt rettet.

Når det gjelder å gjøre utdanningstilbudet i seg selv internasjonalt rettet, møter studentene i noen grad internasjonale aspekter i de obligatoriske emnene i løpet av de fire første studieårene, men fakultets handlingsplaner for internasjonal virksomhet for periodene 2011-2013 og 2014-2015 trekker fortsatt frem behovet for å sikre at masterprogrammet ivaretar et internasjonalt perspektiv blant annet ved å oppfordre til at emneansvarlige sikrer at EU-retten, EMK-retten og andre internasjonale rettskilder har en adekvat plass i studietilbudet, og at emneansvarlige inkluderer engelskspråklig litteratur i kjernelitteraturen i alle emner. Det er altså fortsatt potensiale for å gjøre utdanningstilbudet her hjemme mer internasjonalt rettet.

Internasjonale studenter som kilde til internasjonal erfaring

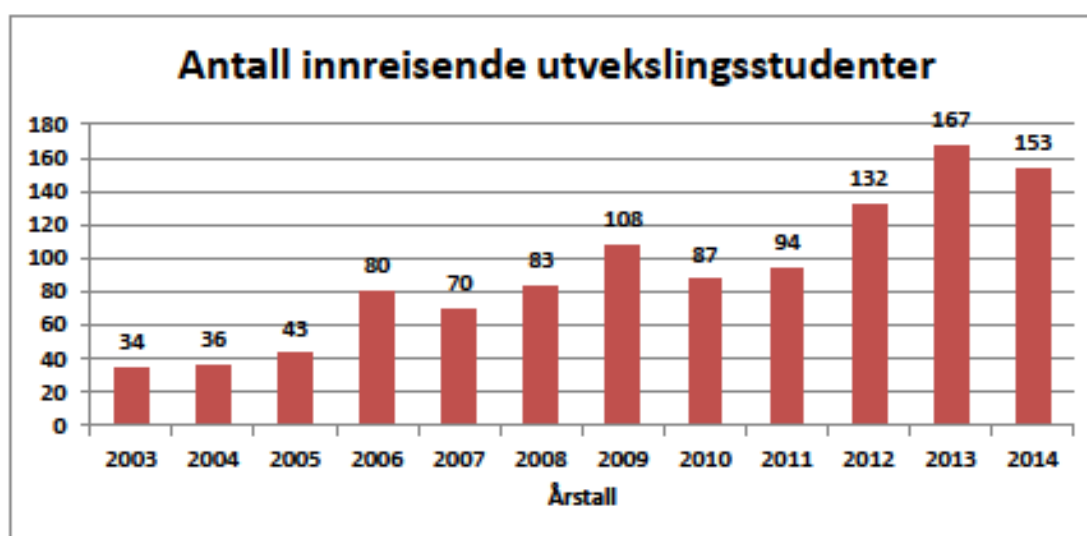
Stortingsmelding 14 2008-2009 slår også fast at universiteter og høyskoler skal søke å tiltrekke seg flere utenlandske studenter gjennom utvekslingsavtaler, og et sentralt moment i internasjonaliseringen av utdanningen er å utvikle den «internasjonale campus» ved å tydeliggjøre både det internasjonale og det flerkulturelle aspektet ved innholdet i utdanningen og utvikle flere tilbud på engelsk.

Når det gjelder å tiltrekke seg utenlandske studenter har fakultets fokus på internasjonaliseringsarbeid og inngåelse av utvekslingsavtaler med partneruniversitet både i og

¹ 2014: 52 %, 2013: 50 %, 2012: 50 %, 2011: 38 %, 2010: 43 %, 2009: 35 %.

utenfor Europa, ført til at vi i dag årlig mottar om lag 150 internasjonale studenter til Dragefjellet for ett eller to semester. Det vil si at tilstedeværelsen av internasjonale studenter fra andre rettskulturer og med kunnskap om andre lands lovverk er stor.

De internasjonale studentene velger blant de engelskspråklige spesialemnene som tilbys ved fakultetet, mens vi ser at de norske studentene som ikke reiser på utveksling for å ta spesialemnene sine, i all hovedsak velger blant spesialemnene som undervises på norsk. Tilstedeværelsen av 150 internasjonale studenter på fakultetet representerer et uutnyttet potensiale for at de norske studentene som ikke reiser ut i verden skal få internasjonale impulser i løpet av studiet sitt, og slik kunne bygge interkulturell kompetanse.

Fagtilbudet på engelsk og antall norske studenter som velger engelskspråklige emner i dag
 Studieåret 2014/2015 ble det tilbudt totalt 49 spesialemner, hvorav 26 ble undervist på engelsk. Høstsemesteret 2015 tilbys det 27 spesialemner hvorav 13 undervises på engelsk. En del av de engelskspråklige emnene som tilbys ved fakultetet undervises av utenlandske fagpersoner som er anerkjente spesialister innen sine fagfelt, og som er tilknyttet fakultetet enten som professor II eller som gjesteforeleser. Mange av de engelskspråklige emnene dreier seg om internasjonal rett eller har et større fokus på internasjonale spørsmål enn hva som er tilfellet i de obligatoriske emnene i de fire første årene av studiet. I tillegg er studentmassen i de engelskspråklige emnene svært internasjonal ettersom denne i dag hovedsakelig består av innreisende utvekslingsstudenter. Det er langt færre studenter på hvert spesialemne enn på de obligatoriske emnene på 1.-4. studieår. Dette legger til rette for at undervisningen på mange av spesialemnene er mer seminarpreget og dialogbasert enn hva tilfellet er tidligere i studiet. Dermed vil spesialemnene som samler studenter med bakgrunn fra flere rettskulturer åpne for interessante meningsutvekslinger med utgangspunkt i studentenes ulike bakgrunner, samt at studentene opparbeider ny forståelse for egen rettskultur.

Til tross for et bredt utvalg av spesialemner som undervises på engelsk, er det et svært få studenter fra masterprogrammet i rettsvitenskap som velger å ta engelskspråklige spesialemner. Tabellen under viser antall studenter på masterprogrammet i rettsvitenskap som har bestått eksamen i engelskspråklige spesialemner fra og med høsten 2011:

Vår 2011	Høst 2011	Vår 2012	Høst 2012	Vår 2013	Høst 2013	Vår 2014	Høst 2014
9	11	7	16	7	10	5	23

Tabellen viser antall unike studenter hvert semester. Noen få av disse har tatt mer enn ett engelskspråklig spesialemne.

Ved at så få studenter velger de engelskspråklige emnene går studentene glipp av muligheten til å utvikle interkulturelle ferdigheter og kompetanse, og knytte kontakter med personer fra andre rettskulturer.

Utvikling av språkferdigheter

I tillegg til internasjonal erfaring, internasjonalt nettverk og interkulturelle ferdigheter og kompetanse, er også utvikling av språkferdigheter et relevant moment ved vurderingen av å innføre krav om et engelskspråklig emne i masterprogrammet i rettsvitenskap. Arbeidslivet i dag forventer at de ferdige juristene skal mestre juridisk engelsk og/eller juridisk fagspråk innen et annet fremmedspråk. Masterprogrammet i rettsvitenskap sikrer i liten grad denne kompetansen slik det er utformet i dag. Innen mange andre studier vil mye av pensumlitteraturen allerede på bachelornivå være på engelsk, og studentene utvikler automatisk engelsk fagspråk i løpet av studiet. I masterprogrammet i rettsvitenskap møter studentene kun i begrenset grad pensumlitteratur på engelsk, og de utvikler derfor ikke den samme språkkompetansen som en gjør innen en rekke andre fagområder. Ved å innføre krav om at ett av spesialemnene som tas må være på engelsk, vil vi kunne sikre at alle ferdige kandidater har en viss kompetanse og erfaring med juridisk fagspråk på engelsk.

Ulempe – innskrenking av valgfrihet og mulig konflikt med bestemte «emnepakker»²

Ved å innføre krav om at ett av spesialemnene i mastergraden skal være undervist på engelsk, legges det nye føringer for hvilke emner studentene skal ta i løpet av sitt siste studieår. Innføring av krav om engelskspråklig emne vil kunne komme i konflikt med bestemte kombinasjoner av emner som til sammen utgjør 30 studiepoeng, som det kan være faglige hensyn som taler for at studentene skal kunne ta.

Studentene kan selv velge å ta flere spesialemner enn de som skal inngå i graden; enten innenfor de fem årene masterprogrammet i rettsvitenskap er normert til, eller gjennom poststudierett like etter at graden er fullført, eller når som helst senere ved å søke om særskilt studierett til spesialemner. Det er likevel kun 30 studiepoeng spesialemner som vil inngå som *del av* mastergraden i rettsvitenskap, og dersom forslaget vedtas skal ett av disse ha engelsk som undervisningsspråk.

Studentene står svært fritt ved valg av sammensetning av sitt 5. studieår, og det har tidligere ikke vært lagt føringer for hva slags emner eller kombinasjoner av emner studentene skal ta. Likevel er det noen emner som hører naturlig sammen, eller som det er vanlig at studenter tar samtidig. Mange slike emner hører sammen to og to, og utgjør normalt til sammen 20 studiepoeng (For eksempel JUS256-2-A Skatterett I og JUS256-2-B Skatterett II, eller JUS251-2-A Grunnleggende arbeidsrett og JUS251-2-B / Arbeidsrett fordypning). For emnepakker på til sammen 20 studiepoeng vil det ikke være problematisk å innføre krav om engelsk spesialemne ettersom studenten fortsatt har 10 studiepoeng til disposisjon.

² En oversikt over det komplette spesialemnetilbudet ved fakultetet pr juni 2015 er lagt ved til sist i saksdokumentet.

Selv om noen emner passer bedre sammen enn andre, er det med få unntak ikke slik at bestemte emner *må* tas sammen. De eneste tilfellene der emner *må* tas sammen er der vi ut fra emnenavnene kan lese tydelig at emner bygger på hverandre. For emner som undervises på norsk gjelder dette pr i dag kun skatteretts- og arbeidsrettsemnene nevnt over, i tillegg til JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett og JUS257-2-B Asksjeselskapsrett – fordyping. For disse emnene vil det være slik at studentene vanskelig kan ta påbyggingsemnet uten å også ha fulgt undervisning i det første emnet. Det er likevel ingenting i veien for, og heller ikke uvanlig, at studenter velger kun å ta det første emnet og ikke tar påbyggingsemnet. Blant studentene som oppnådde mastergraden i rettsvitenskap i perioden 2012-2014, var det for eksempel 110 studenter som hadde skatterett I som del av graden sin, mens kun 58 av disse også hadde skatterett II som del av graden.

Selv om det er emner som passer bedre sammen enn andre, har ikke SU, emneansvarlige eller andre tatt standpunkt til om bestemte sammensetninger av emner skal utgjøre spesielt anbefalte «emnepakker». Det har tidligere vært uttalt at en ikke ønsker å kommunisere ut informasjon om anbefalte emnepakker til studentene, fordi man ønsker at studentene skal stå fritt ved valget mellom *bredde* og *spesialisering* i sitt 5. studieår. Disse to alternative tilnærmingene til innholdet på 5. studieår anses som like verdifulle. De emneansvarlige blir likevel ved opprettelsen av et emne bedt om å spesifisere hvilke andre emner deres emne vil passe godt sammen med. Det er ikke alle emneansvarlige som oppgir slik informasjon, men i de tilfellene de kommer med noen anbefalinger og gode kombinasjoner, inkluderes informasjonen i emnebeskrivelsen. En slik eventuell anbefaling fra emneansvarlig betyr likevel ikke at studenten *må* kombinere emnet med de andre anbefalte emnene. Hvert enkelt spesialemne, med unntak av de nevnte fordypningsemnene, eksisterer uavhengig av de andre emnene og kan tas enkeltvis.

Som nevnt er det ikke vedtatt offisielle anbefalinger om bestemte sammensetninger av spesialemner. Studieseksjonen har likevel, ut fra emnenavn og innhold identifisert følgende emnepakker på til sammen 30 studiepoeng som potensielt kan komme i konflikt med kravet om engelskspråklig spesialemne i graden. Studieseksjonen har videre sett på hvor mange av de som oppnådde graden master i rettsvitenskap i perioden 2012-2014³ som hadde en av følgende kombinasjoner som del av graden, og hvor mange som hadde tatt noen av emnene uten å ta hele pakken.⁴

³ I perioden har totalt 962 personer oppnådd graden master i rettsvitenskap. (2012: 325, 2013: 345, 2014: 292).

⁴ Merk at tallene gjelder personer som har fullført emnet som del av grad, og inkluderer ikke personer som har fullført emnet i tillegg til grad eller med poststudierett eller særskilt studierett til spesialemner. Tallet for hvor mange som har avlagt eksamen i det enkelte emnet i perioden vil derfor være høyere.

- *Kombinasjon A, politi- og påtalerettspakke:*⁵

JUS254-2-A Politirett: totalt 79 har fullført emnet, 22 av disse har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS255-2-A Påtalerett: totalt 73 har fullført emnet, 17 av disse har kun tatt dette emnet fra pakken.

53 personer har denne kombinasjonen som del av graden i perioden 2012-2014.

- *Kombinasjon B, skatterett med tillegg av selskapsrett:*⁶

JUS256-2-A Skatterett I: totalt 110 har fullført emnet, 16 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS256-2-B Skatterett II: totalt 58 personer har fullført emnet.

JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett: 244 personer har fullført emnet, 158 har kun tatt dette emnet fra pakken.

48 studenter har denne kombinasjonen som del av graden i perioden 2012-2014.

- *Kombinasjon C, selskapsrett med tillegg av skatterett:*⁷

JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett: 244 personer har fullført emnet, 121 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS257-2-B Aksjeselskapsrett – fordjuping: 61 personer har fullført emnet, 2 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS256-2-A Skatterett I: 110 personer har fullført emnet, 21 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

19 personer har denne kombinasjonen som del av graden i perioden 2012-2014.

- *Kombinasjon D, helserettspakke:*⁸

JUS250-2-A Rett til helsehjelp og sosiale ytingar: 36 personer har fullført emnet, 13 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS250-2-B Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren: 41 personer har fullført emnet, 20 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS262-2-A Trygderett: 13 personer har fullført emnet, 6 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

1 person har denne kombinasjonen som del av graden i perioden 2012-2014.

- *Kombinasjon E; immaterialrettspakke: (Hvilke som helst tre av følgende fire)*⁹

JUS260-2-A Design- og patentrett: 26 personer har fullført emnet, 4 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS260-2-B Opphavsrett: 48 personer har fullført emnet, 23 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS260-2-C Kjenneteiknsrett: 26 personer har fullført emnet, 3 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

JUS260-2-D Marknadsføringsrett: 49 personer har fullført emnet, 27 personer har kun tatt dette emnet fra pakken.

20 personer har tre av emnene over som del av graden i perioden 2012-2014.

⁵ Begge emnene er selvstendige emner. Det ene emnet avhenger ikke av at man tar det andre.

⁶ JUS256-2-B bygger på JUS256-A.

⁷ JUS257-2-B bygger på JUS257-2-A.

⁸ Alle emnene er selvstendige emner, ingen av emnene er avhengig av at man tar ett eller flere av de andre.

⁹ Alle emnene er selvstendige emner, ingen av emnene er avhengig av at man tar ett eller flere av de andre.

Analyse av funnene over, og vurdering av om enkelte emnepakker skal gi unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne

Ved vurdering av unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne i mastergraden i rettsvitenskap, er det viktig at unntakene ikke blir så mange at de svekker hovedregelen. Vi må heller ikke komme i en situasjon der unntaksmulighetene blir avgjørende for hvilke spesialemner studentene velger, og der vi får en uintendert styring av studentatferden. Dette er hensyn som tilsier at det må være få unntak fra hovedregelen.

Kombinasjon A, politi- og påtalerettspakke:

53 studenter har kombinasjon A, politi- og påtalerettspakke som del av graden i perioden. Vi ser også at henholdsvis 22 og 17 studenter har valgt å ta bare det ene emnet. Det siste illustrerer at det ikke er slik at man *må* ta det ene når man tar det andre. Det forholdsvis høye antallet studenter som har valgt denne emnekombinasjonen, tilsier likevel at det kan være grunn til å gjøre unntak fra hovedregelen om obligatorisk engelsk spesialemne.

Dersom man skulle ønske å ta et engelsk spesialemne i kombinasjon med det ene av disse emnene tilbys spesialemnet JUS288-2-A International Criminal Law i høstsemesteret. Dette ville være en god kombinasjon med politi- og påtalerettsfagene dersom man ønsker en spesialisering innenfor strafferett og straffeprosess. En alternativ tilnærming kan derfor være at studieutvalget oppfordrer emneansvarlig for politirett til å se på om det er mulig å justere læringsmålene, innholdet og litteraturen i emnet slik at emnet isteden blir på 10 studiepoeng. Slik vil det kunne legges til rette for en «pakke» samtidig som et engelskspråklig emne inngår i pakken. Inntil videre taler det høye antallet studenter som velger denne kombinasjonen for et unntak.

Konklusjon unntak: Kravet om engelskspråklig spesialemne gjelder ikke for studenter som velger både JUS254-2-A Politirett og JUS255-2-A Påtalerett.

Kombinasjon B: Skatterett med tillegg av selskapsrett og kombinasjon og kombinasjon C: Selskapsrett med tillegg av skatterett¹⁰

48 studenter har kombinasjon B, skatterett med tillegg av selskapsrett som del av graden i perioden. Dette tallet er nesten like høyt som for politi- og påtalerettspakken

19 studenter har kombinasjon C, selskapsrett med tillegg av skatterett som del av graden. Sammenlignet med den lignende emnekombinasjonen over, der hovedvekten er på skatterett, er dette få studenter.

Det finnes engelskspråklige spesialemner (for eksempel JUS274-2-A Comparative Company Law & Economics 1: Theory and Structure, JUS282-2-A International Business Contracts, JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law) som vil være en relevant kombinasjon med en av de to sammensetningene av skatterett og selskapsrett. Emneansvarlig for JUS287-2-A EU and EEA Commercial Law har vurdert

¹⁰ Disse to kombinasjonene behandles under ett fordi begge gjelder selskapsrett og skatterett, men med ulik fordypning.

det til at særlig dette emnet vil passe fint sammen med grunnleggende selskapsrett og/eller skatterett, men likevel slik at det passer bedre sammen med selskapsrett enn med skatterett.

I lys av det lave antallet studenter som har valgt kombinasjon C, samt at det tilbys ett eller flere engelskspråklige emner som er relevante i kombinasjon med selskapsrettsfagene, anses det *ikke* som nødvendig å gjøre unntak for kombinasjon C.

Det høye antallet studenter som velger kombinasjon B, skatterett med tillegg av selskapsrett taler for et unntak fra hovedregelen. I tillegg til er ikke de engelskspråklige emnene som tilbys like tydelig relevante i kombinasjon med skatterettseminene som med selskapsrettseminene.

Konklusjon unntak: Kravet om engelskspråklig spesialemerne gjelder ikke for studenter som velger alle av følgende tre JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggende selskapsrett

Kombinasjon D: Helserettspakke

Kombinasjon D, helserettspakke er det kun 1 student som har som del av graden i perioden. Tematisk er kombinasjonen klart nok en pakke, men når kun én student har valgt en kombinasjon av fag bestående av 30 studiepoeng helserettsfag i perioden ser det ikke ut til at studentene i praksis oppfatter dette som en pakke. Det anses derfor ikke som nødvendig å vurdere et unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemerne for denne pakken. Videre vil det engelskspråklige emnet JUS250-2-C Human Rights and the Welfare State kunne passe godt for studenter som ønsker en spesialisering innen helse- og velferdsrett.

Kombinasjon E: Immaterialrettspakke

Kombinasjon E, immaterialrettspakke, er det 20 personer som har som del av graden i perioden. Fakultetet tilbyr også engelskspråklige emner innenfor dette rettsområdet som kunne fungere godt i kombinasjon med noen av de norske emnene, JUS277-2-A Introduction to copyright law (5 studiepoeng) og JUS277-2-B International Copyright Law. Disse emnene undervises imidlertid i vårsemesteret, mens de norske emnene undervises i høstsemesteret. Videre er JUS277-2-A Introduction to copyright law eller tilsvarende introduksjonemne, anbefalte forkunnskaper til JUS277-2-B International Copyright Law. Studentene kan altså ikke velge JUS277-2-B International Copyright Law uten å også ta JUS277-2-A Introduction to Copyright law. Videre, om studentene velger JUS277-2-A Introduction to copyright law på 5 studiepoeng, vil de i de fleste tilfeller likevel måtte ta totalt 30 studiepoeng andre spesialemerne for å oppfylle kravet til spesialemerne i mastergraden.¹¹ Det er ikke riktig å legge opp til at studentene skal måtte ta totalt 35 studiepoeng spesialemerne når kravet til spesialemerne i mastergraden i rettsvitenskap er 30 studiepoeng.

Selv om få av studentene faktisk tar en kombinasjon av 3 av de 4 immaterialrettsfagene, utgjør emnene tematisk helt klart en pakke. Antallet studenter som har valgt en kombinasjon av immaterialrettsfag er omtrent like stort som antallet studenter som har valgt selskapsrett med tillegg av skatterett. Sistnevnte er likevel tematisk ikke like klart en pakke, og det kan derfor forsvares å

¹¹ De andre ordinære spesialemerne som tilbys er alle på enten 10 eller 20 studiepoeng.

behandle disse kombinasjonene ulikt når det kommer til unntak fra hovedregelen, til tross for at antall studenter som har valgt en av kombinasjonene er tilnærmet likt.

Ettersom det også tilbys engelskspråklige immaterialrettsfag, men som av årsaker nevnt over ikke uten videre lett lar seg kombinere med de norskspråklige immaterialrettsfagene, kan en alternativ tilnærming være at Studieutvalget oppfordrer emneansvarlig for JUS277-2-A Introduction to Copyright Law og JUS277-2-B International Copyright Law til å vurdere om JUS277-2-A kan videreutvikles og utvides fra 5 til 10 studiepoeng, og om undervisningen for ett eller begge emnene kan flyttes fra vårsemesteret til høstsemesteret såfremt ikke andre hensyn taler mot dette. Det er ingen administrative hensyn som taler mot en slik flytting fra og med studieåret 2016/2017, men det er ikke undersøkt hvorvidt emneansvarlig har andre forpliktelser som er til hinder for endring av undervisningssemester.

Konklusjon unntak: Kravet om engelskspråklig spesialemne gjelder ikke for studenter som velger tre av følgende fire emner: JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett, JUS260-2-D Marknadsføringsrett.

Unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne for stor masteroppgave

Fordi masterprogrammet i rettsvitenskap er på totalt 300 studiepoeng vil det måtte gjøres unntak for de som velger å skrive JUS398 masteroppgave 60 sp. Der vil hele 5. studieår være fylt opp av denne oppgaven, og det er ikke rom for å stille krav om at det avlegges ytterligere studiepoeng på 5. studieår. Det foreslås derfor at det gjøres unntak fra regelen for de som velger JUS398 masteroppgave. Disse studentene er i tillegg i utgangspunktet avskåret fra å velge delstudier i utlandet («utveksling»).¹² For denne gruppen studenter ser fakultetet og veileder kontinuerlig etter andre muligheter for internasjonal erfaring.

Studenter som utveksler til skandinaviske og ikke-engelskspråklige land

Når det innføres krav om at ett av spesialemnene skal være på engelsk, er dette først og fremst med hensikt om å øke de internasjonale impulsene i studiet og øke studentenes interkulturelle ferdigheter og kompetanse. For de som reiser på utveksling vil kravet være oppfylt av oppholdet i utlandet, uavhengig av hvilket språk undervisningen ved vertsuniversitetet skjer på. Kravet kunne vært formulert som at man må ta et spesialemne undervist på *et annet språk enn norsk*, men fordi det ikke tilbys spesialemner på andre fremmedspråk enn engelsk ved Det juridiske fakultet i Bergen, knytter kravet seg til et engelskspråklig emne. For de som velger delstudier i utlandet som del av masterprogrammet i rettsvitenskap er formålet med regelen oppfylt også dersom de har fått kompetanse innen for eksempel juridisk tysk, juridisk fransk, juridisk spansk mv.

Studenter som utveksler til skandinaviske land kan normalt velge mellom emner som undervises på et skandinavisk språk eller emner som undervises på engelsk, eller en kombinasjon. Hovedformålet bak regelen, nemlig å sikre internasjonale impulser i studiet og øke studentenes interkulturelle ferdigheter og kompetanse, vil bli oppfylt uavhengig av hvilket undervisningsspråk studenten velger. Også ved utveksling i Skandinavia vil studentene i de fleste tilfeller bli del av et internasjonalt miljø sammensatt av studenter fra ulike verdenshjørner, og de vil slik øke sine internasjonale ferdigheter

¹² For en nærmere utgreiing av spørsmålet om stor masteroppgave og utenlandsopphold, se vedlegg 1 til innstilling av 16. mai 2013 fra rekrutteringsutvalget, sak 57/13 i fakultetsstyremøte 11. juni 2013: <http://www.uib.no/jur/22021/m%3b8teinnkallinger-og-protokoller-2013>

og kompetanse. Det vil være en fordel for studenten dersom den i tillegg til utvikler språkferdigheter i et ikke-skandinavisk språk i løpet av oppholdet.

En gjennomgang av søknader om endelig godkjenning av utenlandsopphold i Sverige og Danmark i perioden 2012-2014 (totalt 13) viser at alle studentene, med ett unntak, har hatt engelsk som undervisningsspråk i alle emnene. Den siste studenten har hatt en kombinasjon av fag som ble undervist på engelsk og fag som ble undervist på dansk.

For å sikre at også fremtidige studenter utvikler sine ferdigheter i et ikke-skandinavisk språk kan det i stilles krav om at et av emnene som tas under utenlandsoppholdet skal ha engelsk som undervisningsspråk.

Forholdet til mulig ny studieordning

Studieordningskomiteen skriver i sin Delinstilling I, pkt 11.2 side 68 følgende om engelskspråklig emne:

På masterstudiet bør det være et krav at studenter som ikke har engelskspråklig emne fra bachelordelen eller reiser utenlands som en del av studiet, må ta minst 10 studiepoeng på engelsk. Dette vil gi dem en grunnleggende kjennskap til engelsk rettsspråk, som må regnes som en nødvendig kvalifikasjon for en fremtidig jurist. Siden de fleste engelskspråklige fag har et noe mer internasjonalt preg, ved at de også er ment for utenlandske studenter, vil dette også bidra til en viss grad av faglig internasjonalisering for disse studentene. Det må også bli akseptert som vanlig at engelskspråklige kilder, engelskspråklig litteratur eller engelskspråklig undervisning er en del av alle emner. Det må sikres at studentene har den nødvendige kunnskap både med hensyn til å søke etter og bruke internasjonale rettskilder. Utarbeidelse av digitale kurs i kildesøk kan skje i samarbeid med Fakultetsbiblioteket som har god kompetanse på dette feltet.

Studieordningskomiteen foreslår et krav om minst 10 studiepoeng på engelsk. Ny studieordning er fortsatt under utredning, og implementering vil først være aktuelt fra tidligst høsten 2017. Ved en gradvis implementering av eventuell ny studieordning, vil de første studentene på ny ordning være på 5. studieår først i 2021. Ettersom det er tungtveiende hensyn som taler for et slikt krav, foreslås det å innføre krav om engelskspråklig spesielemne allerede på nåværende studieordning fra og med studieåret 2016/2017.

Forslag til vedtak

Innføring av obligatorisk engelskspråklig spesielemne fra og med høst 2016 utgjør en vesentlig reglementsendring, heller enn «kvalitetssikring», og forslaget legges derfor frem for fakultetsstyret.

Studieutvalget tilrår at fakultetsstyret vedtar obligatorisk engelskspråklig spesielemne fra og med høsten 2016, og at fakultetsstyret vedtar endring av studieplan for masterprogrammet i rettsvitenskap og Utfyllende regler for studier i rettsvitenskap slik:

Studieplanen for masterprogrammet i rettsvitenskap endres slik (ny tekst er uthevet):

«Oppbygging

(...)På fjerde eller femte studieåret kan ein velje emne etter egne interesser. **Eitt av emna må ha engelsk som undervisningsspråk.** Du skal også skrive ei masteroppgåve basert på ei juridisk problemstilling. I løpet av denne perioden har du høve til å reise på studieopphald i utlandet. For dei

som vel å reise utanlands vert kravet om engelskspråkleg emne rekna som oppfylt så lenge undervisningsspråket er ikkje-skandinavisk. Kravet om engelskspråkleg spesialemne gjeld ikkje for studentar som vel å skriva masteroppgåve på 60 studiepoeng, og heller ikkje for studentar som vel ein av følgjande kombinasjonar av spesialemne på til saman 30 sp:

- I) JUS254-2-A Politirett i kombinasjon med JUS255-2-A Påtalerett,
- II) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggande selskapsrett
- III) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)»

I tillegg gjøres nødvendige justeringar i oversikten over studiets oppbygging.

Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet endres slik (ny tekst uthevet):

§ 2-1 Master i rettsvitenskap

(...) I løpet av fjerde eller femte studieår skal studenten følge et kurs i fagetikk. For studenter som ikke velger utenlandsopphold i løpet av fjerde eller femte studieår, skal ett av spesialemnene i graden ha engelsk som undervisningsspråk. For studenter som velger utenlandsopphold er kravet om engelskspråkleg emne oppfylt så lenge undervisningsspråket er ikke-skandinavisk. Kravet om engelskspråkleg spesialemne gjelder likevel ikke for studenter som velger å skrive masteroppgave på 60 studiepoeng, og heller ikke for studenter som velger en av følgende kombinasjoner av spesialemner på til sammen 30 sp:

- I) JUS254-2-A Politirett i kombinasjon med JUS255-2-A Påtalerett,
- II) JUS256-2-A Skatterett I, JUS256-2-B Skatterett II og JUS257-2-A Grunnleggande selskapsrett
- III) JUS260-2-A Design- og patentrett, JUS260-2-B Opphavsrett, JUS260-2-C Kjenneteiknsrett og JUS260-2-D Marknadsføringsrett (tre av fire)»

Avsnittet som gjelder toårig masterprogram i rettsvitenskap endres tilsvarende.

Nytt punkt 8. legges til i § 5-9 Delstudier i utlandet; Forhåndsgodkjenning og godskriving

8. Ved forhåndsgodkjenning av delstudier i skandinavisk-språklige land må minst ett av emnene ha engelsk som undervisningsspråk.

Ikrafttredelse

Studentene oppfordres til å planlegge sitt 5. studieår i god tid, og allerede mens de er på 3. studieår inviteres studentene til en informasjonsdag om 5. studieår. For at studentene skal ha tid til å innrette seg etter de nye reglene, og for at de nye reglene ikke skal påvirke studenter som begynner på 5. studieår høsten 2015 og som allerede har foretatt sine valg om hvilke spesialemner de ønsker å ta, foreslås det at de nye reglene trer i kraft fra og med studieåret 2016/2017. Kravet om engelskspråklig emne i graden vil altså gjelde studenter som oppnår mastergraden i rettsvitenskap fra og med vår 2017.

Ved at regelendringen vedtas nå, vil det være tid og mulighet til å informere studentene tilstrekkelig i løpet av hele studieåret 2015/2016, inkludert på informasjonsdagen om 5. studieår som normalt holdes i september hvert år.

Videre oppfølging

Gitt at fakultetsstyret vedtar endringene som foreslått over, foreslås følgende videre oppfølging:

Studieutvalget ber om at emneansvarlig for JUS254-2-A Politirett vurderer om emnet kan reduseres til 10 studiepoeng. Dersom dette lar seg gjøre, vil unntaket som gjelder kombinasjonen av JUS254-2-A Politirett og JUS254-2-B Påtalerett falle bort.

Studieutvalget oppfordrer emneansvarlig for JUS277-2-A Introduction to Copyright Law og JUS277-2-B International Copyright Law til å vurdere om JUS277-2-A kan videreutvikles og utvides fra 5 til 10 studiepoeng, og om undervisningen for begge emnene kan flyttes fra vårsemesteret til høstsemesteret såfremt ikke andre hensyn taler mot dette. Dersom de engelske immaterialrettsemnene lar seg tilpasse/flytte slik at de bedre kan kombineres med de norske immaterialrettsemnene, vil unntaket som gjelder kombinasjon av immaterialrettsfag falle bort.

Studentatferden må overvåkes for å se om unntakene fører til en uintentert økning i antallet studenter som velger de kombinasjoner av emner som gjør at en får unntak fra kravet om engelskspråklig spesialemne i graden. SU ber om å få en oppfølgingssak om dette høsten 2018 når regelen om engelskspråklig emne i graden har vært virksam i to studieår.

INTØ 190815

Vedlegg 1: Spesialemer ved Det juridiske fakultet pr august 2015**Undervisningssemester: Høst**

JUS251-2-A / Grunnleggende arbeidsrett	10 sp
JUS251-2-B / Arbeidsrett fordypning	10 sp
JUS254-2-A / Politirett	20 sp
JUS255-2-A / Påtalerett	10 sp
JUS256-2-A / Skatterett I	10 sp
JUS256-2-B / Skatterett II	10 sp
JUS257-2-A / Grunnleggende selskapsrett	10 sp
JUS258-2-B / Competition Law	10 sp
JUS259-2-A / Internasjonal privatrett	10 sp
JUS260-2-A / Design- og patentrett	10 sp
JUS260-2-B / Opphavsrett	10 sp
JUS260-2-C / Kjennetegningsrett	10 sp
JUS260-2-D / Marknadsføringsrett	10 sp
JUS261-2-A / Konfliktmekling	20 sp
JUS265-2-A / Planrett*	10 sp
JUS270-2-A / Economic Analysis of Law	20 sp
JUS271-2-B / Comparative Energy Law	10 sp
JUS276-2-A / Human Rights Law:	
Special Focus on Economic, Social and Cultural Rights	20 sp
JUS278-2-A / Comparative Private Law	10 sp
JUS279-2-A / Transnational Commercial Law I	10 sp
JUS279-2-A / Transnational Commercial Law II	10 sp
JUS280-2-A / Alternative Dispute Settlements	10 sp
JUS281-2-A / Comparative Constitutional Law	10 sp
JUS285-2-A / EU and EEA Public Procurement Law	10 sp
JUS287-2-A / EU and EEA Commercial Law	10 sp
JUS288-2-A / International Criminal Law	10 sp
JUS289-2-A / International Civil Procedure	10 sp

Undervisningssemester: Vår

JUS250-2-A / Velferdsrett	10 sp
JUS250-2-B / Autonomi og tvang i helse- og sosialsektoren	10 sp
JUS250-2-C / Human Rights and the Welfare State	10 sp
JUS253-2-A / Kommunalrett	10 sp
JUS257-2-A / Grunnleggende selskapsrett	10 sp
JUS257-2-B / Aksjeselskapsrett – fordypning	10 sp
JUS258-2-A / Norsk konkurranserett	10 sp
JUS262-2-A / Trygderett	10 sp
JUS264-2-A / God forvaltningsskikk:	
Etikk, kommunikasjon og konfliktforståelse i forvaltningen	10 sp
JUS271-2-A / Energy Law	10 sp
JUS272-2-A / American Law	10 sp
JUS273-2-A / Legal Philosophy	10 sp
JUS273-2-C / Law and Justice	10 sp
JUS274-2-A / Comparative Company Law & Economics 1: Theory and Structure	20 sp
JUS277-2-A / Introduction to Copyright Law	5 sp
JUS277-2-B / International Copyright Law	10 sp
JUS282-2-A / International Business Contracts:	
Structures, Negotiation, Conflict Avoidance and Resolution	10 sp
JUS283-2-A / Arbitration Theory and Practice	20 sp
JUS286-2-A / Constitution and politics	10 sp
JUS290-2-A / Common and Civilian Influence in a Mixed Legal System	10 sp
JUS291-2-A / EU and EEA State Aid Law	10 sp

Sak 60/15

JUS329 Universitetspedagogisk veiledning. Kursansvar

Studieåret 2014/2015 har kursansvaret for JUS329 Universitetspedagogisk veiledning vært delt mellom førsteamanuensis Bjørnar Borvik og førsteamanuensis Knut Martin Tande.

Kursansvaret for JUS329 har tradisjonelt ligget hos undervisningsdekanen, ettersom arbeidsgruppelederne har en nøkkelrolle i studieprogrammet og det er av stor betydning at undervisningsdekan er involvert i oppfølging og opplæring av arbeidsgruppelederne, og også får innsikt i deres arbeid og rolle gjennom lesing og evaluering av arbeidsgruppeledernes refleksjonsnotat.

Gjennom delt kursansvar sist studieår har det skjedd en hensiktsmessig erfaringsoverføring mellom gammel og ny kursansvarlig, og Bjørnar Borvik er nå godt kjent med innholdet i oppfølgings- og opplæringsprogrammet for arbeidsgruppelederne. Fra og med studieåret 2015/2016 overtar han derfor kursansvaret for JUS329 alene.

Vedtaksforslag:

For studieåret 2015/2016 og videre, innehar førsteamanuensis Bjørnar Borvik kursansvaret for JUS329 universitetspedagogisk veiledning.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 61/15***Nedleggelse av spesialemnene JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II***

Professor Andreas Fötschl har siden høsten 2008 vært kursansvarlig for spesialemnene JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II. Han har selv gjennomført undervisning og sensur i begge emner.

Fötschl har i e-post til fakultetet i begynnelsen av august meddelt at han ikke lenger ønsker å gjennomføre disse kursene innenfor de rammer som gjelder her.

Emnene har tidligere blitt undervist i høstsemesteret og har også vært annonsert for studentene for høstsemesteret 2015. For at ikke studentene skulle rammes, ble det forsøkt funnet en løsning for høstsemesteret 2015, uten at dette lyktes. Fakultetsledelsen ser derfor ingen annen løsning enn å foreslå at emnene legges ned med umiddelbar virkning.

Det er allerede annonsert for studentene at disse to kursene utgår i høst, og de studentene som allerede var vurderingsmeldt i ett eller begge emnene har fått informasjon både under mottaksdagen for internasjonale studenter og via e-post. Fristen for å velge emner og vurderingsmelde seg er 1. september, og det er derfor usikkert hvor mange som faktisk ville kommet til å ta disse to emnene høsten 2015. I uke 32 var det ca 25 studenter som var oppmeldt til JUS279-2-A og ca 20 studenter som var oppmeldt til JUS279-2-B.¹¹ Det er i all hovedsak innreisende utvekslingsstudenter som velger disse spesialemnene. Siden emnene ble opprettet høsten 2008, har til sammen 150 møtt til eksamen i JUS279-2-A og 70 har møtt til eksamen i JUS279-2-B. Opprinnelig hadde vi også en C-modul i dette emnet, men den fikk ingen studenter, og ble nedlagt umiddelbart.

Situasjonen er svært uheldig og beklagelig, og kansellering av allerede annonserte emner skal normalt ikke skje. Heldigvis har det kommet få henvendelser fra studentene etter at det ble klart at kursene likevel ikke tilbys i høst. Det ser dermed ut til at studentene uten problem har kunnet innrette seg annerledes ved å velge andre emner.

Ved nedleggelse av emner må det vurderes om det er behov for å avholde eksamen i ett eller flere semester etter nedleggelsen. Som sagt var det ønskelig å gjennomføre både undervisning og eksamen siste gang høsten 2015 for at studenter som planla å ta disse emnene skulle kunne gjøre det. Dessverre er det ikke mulig. Ettersom det først og fremst er internasjonale studenter som har tatt disse emnene, og de som avla eksamen i emnet enten høsten 2014 eller våren 2015 har reist hjem igjen til sine hjemmeuniversitet, anses det ikke som nødvendig at det avholdes flere eksamener for at studenter skal ha mulighet til å gjenta tidligere avlagt eksamen i disse emnene.

Temaene som kursene omhandler er populære blant studentene, og fakultetet kan derfor på lengre sikt vurdere om det er mulig å tilby lignende emner med egne fast ansatte som kursansvarlig.

¹¹ Dette er tall som kan variere nærmest fra dag til dag for hvert enkelt spesialemne ettersom semesterregistreringsfristen først er 1. september.

Nedleggelse av emner vedtas av fakultetsstyret, og Studieutvalget innstiller derfor følgende overfor fakultetsstyret:

Spesialemnene JUS279-2-A Transnational Commercial Law I og JUS279-2-B Transnational Commercial Law II legges ned fra og med høstsemesteret 2015.

[Tilbake til sakslisten](#)